

The Annual Finnish Social Psychology Conference

Social Psychology of History - History of Social Psychology

17th-18th November 2017, Helsinki, Finland

Abstracts of the presentations:

10:30-11:30 KEYNOTE // Small hall (4050), Helsinki University Main building, 4th floor	5
HISTORY AS A MOVEABLE FEAST FOR MAKING IDENTITIES: THE GLOBAL MENU AND LOCAL DISHES	5
11:30-12:30 THEMATIC SESSIONS	5
HISTORICAL VIEWS // Room 10 (3010), Helsinki University Main building, 3rd floor	5
Social psychology of peace and war - from history to the futures	5
Public Finland and Hidden Finland – remembering the common past in the 100th anniversary of Finland	6
READING: TEXT AND SOCIAL MEDIA // Room 12 (3019), Helsinki University Main building, 3rd floor	7
Kirjoitetun tiedon kulttuuriin siirtymisen merkitys yhteisölliseen vuorovaikutukseen Intiassa ja Suomessa	7
Tahmea medialaite ja sivustakatsojan pimento. Uusia käsitteitä vuorovaikutuksen jäsentämiseen älypuhelimien aikakaudella	8
NEGOTIATING AND CONSTRUCTING // Room 6 (3006), Helsinki University Main building, 3rd floor	9
Orientoituminen yhteiseen päätöksentekoon: Lääkäreiden tavat edistää jaettua ymmärrystä työterveysneuvotteluissa	9
The Impact of Language on Constructing Stigma Associated with Substance Abuse	10
14:00-15:30 THEMATIC SESSIONS:	11
HISTORY AND EDUCATION // Room 12 (3019), Helsinki University Main building, 3rd floor	11
Conceptualising links between historical and moral consciousness: history education meets social psychology	11
Colonialism in History Portuguese textbooks: A diachronic psychosocial study	12

Colonial Images and Post-Colonial History Education: An Empirical Study on Italian Textbooks	13
GENDER AND IDENTITY // Room 5 (3003), Helsinki University Main building, 3rd floor	14
Naiset ja väkivalta: kaksi näkökulmaa teoreettis-metodologisen liukuvuuden valossa	14
“I’m not wealthy at all”: Exploring talk about family wealth	15
Seksuaalisuus kehityspsykologian opetuksessa - Seksuaalisuus ja sukupuoliuus tarkasteltuna suomalaisten yliopistojen kehityspsykologian oppimateriaaleissa	16
Nuoren minäkuva ja itsetunnon kehityskulut nuoruudesta aikuisuuteen	17
15:30-16:00 POSTERS // Hall of the 2nd floor, Helsinki University Main building	18
Convergence among three foci of identification throughout an organizational merger	18
Addictive Behavior mediates the Association between Peer Group Belonging and Psychological Well-being	20
Identification with all humanity – associations to societal concerns and self-reported behaviours	20
The relationship between irrational beliefs and aggression among primary school students	21
The meanings of happiness among women in Finland: past and present.	22
How bodily cues of submission and emotional distress after norm violation influence perceivers’ moral judgements and prevent social exclusion: a socio-functional approach to displays of shame.	23
Save the nation! Political blogs as a medium for nationalist communication and persuasion.	23
When in Rome, do as the Romans do? A qualitative approach to attitudes towards multiculturalism	23
16:00-18:00 SYMPOSIUMS	24
ARVIOINNIN MERKITYS YHTEISKUNNALLISEN TOIMINNAN SUUNTAAJANA // Room 6 (3006), Helsinki University Main building, 3rd floor	24
Sosiaalipsykologisen tiedon hyödyntäminen vaikuttavuuden arvioinnissa	25
Intervention monimenetelmällinen prosessiarviointi: Esimerkkinä Let's Move It –intervention sosiaalipsykologinen evaluaatio	26
Hanke- sekä skenaarioarviointi: Esimerkkinä Nuoret ja Mielenterveys 2021 -julkaisu	28
DIGITALISAATION SOSIAALIPSYKOLOGIAA: sosiaalinen vuorovaikutus, ryhmäilmiöt ja oleminen teknologia-avusteisessa viestinnässä. // Room 10 (3010), Helsinki University Main building, 3rd floor	29
Sosiaalisen median kuplien sosiaalipsykologinen tarkastelu: esimerkkinä nuorten rahapelikäyttäytyminen	31
Rahapeliaiheisten nettiyhteisöjen käyttö ja rahapeliongelmien suomalaisnuorilla	31

Sosiaalisesti rakennettu ja tekemällä opittu todellisuus – ajatuksia digitalisoituvan työn tutkimukseen ja kehittämiseen	32
Kehollinen virtuaalihahmo suostuttelun välineenä: Virtuaalihahmon kosketus ja kasvoniilmeet lisäävät suostuvaisuutta sosiaalisen päätöksenteon aikana	33
INTERSECTIONAL CATEGORIZATIONS AND DIFFERENCES // Room 12 (3019), Helsinki University Main building, 3rd floor	34
Oikeus olla olemassa? Monisuhteisten henkilöiden tarinoita kohdatuksi tulemisesta	35
Polyamoriset puhuvat mononormatiivisuuden haastajana: vaihtoehtoisia tapoja puhua ihmissuhteista, rakkaudesta ja seksistä	36
Social Representations of Homosexuality in an Indian Context: An intersectional approach	38
Construction of muslimness in talk - The intertwinedness of gender, generation and religion	39
Intersectionality as an analytical approach: two case examples	40
Saturday 18.11.2017	41
10:30-11:30 KEYNOTE // Small hall (4050), Helsinki University Main building, 4th floor	41
THE SHAPING OF SOCIAL PSYCHOLOGY DURING THE COLD WAR	41
12:30-13:30 KEYNOTE // Small hall (4050), Helsinki University Main building, 4th floor	41
FINNISH VALUES AND THE VALUES OF FINNS: A SOCIAL PSYCHOLOGICAL HISTORY	41
14:00-15:45 SYMPOSIUMS AND THEMATIC SESSIONS	43
Symposium: MAKING SENSE OF ALGORITHMIC SYSTEMS // Room 8 (3008), Helsinki University Main building, 3rd floor	43
Frames of Algorithmic Recommendations	44
Detecting hate speech during 2017 municipal elections	44
Algorithmic Systems, Strategic Interaction and Bureaucracy	45
Someturva: Bringing in a new channel to defeat social media related crime	46
Invited symposium: SENSITIVE ISSUES IN HISTORY TEACHING	46
// Room 5 (3003), Helsinki University Main building, 3rd floor	46
Multiple Perspectives in History Teaching: Impossible and yet Indispensible	46
Which historical culture for multicultural classrooms? Self-reflections of teachers when recalling their lessons on sensitive issues.	47
Delicate issues in sensitive contexts? What can we learn from Estonian responses	47
Sensitivities and challenges in history teaching in Finland	48

Thematic session: VISUAL AND OTHER PRESENTATIONS	49
// Room 7 (3007), Helsinki University Main building, 3rd floor	49
All I ever learned from American culture I learned from anthropomorphic ducks	49
How students categorize teachers based on visual cues: Principles and consequences.	49
Presentation: 70 Years of Self-Presentation Research	50
Thematic session: DISCOURSES, MULTICULTURALISM AND IMMIGRATION	51
// Room 6 (3006), Helsinki University Main building, 3rd floor	51
‘Freedom of speech requires actions.’ Exploring the discourse of politicians convicted of anti-Muslim hate-speech	51
The lay discourse of multiculturalism online	52
Paperittomuus ja sisäisen turvallisuuden ideologiset dilemmat	53

Friday 17.11.2017

10:30-11:30 KEYNOTE // Small hall (4050), Helsinki University Main building, 4th floor

James H. Liu (Massey University, New Zealand)

HISTORY AS A MOVEABLE FEAST FOR MAKING IDENTITIES: THE GLOBAL MENU AND LOCAL DISHES

11:30-12:30 THEMATIC SESSIONS

HISTORICAL VIEWS // Room 10 (3010), Helsinki University Main building, 3rd floor

Social psychology of peace and war - from history to the futures

Ulla Anttila

Contact information: ulla.anttila@pp3.inet.fi

Keywords: *sustainable peace, social psychology, history, futures*

Sustainable peace processes cannot solely be derived from social psychology, even though it can strongly contribute to them. Johan Galtung's ideas on sustainable peace have also affected social psychology, even though the social psychology of peace has been based on the concepts of social psychology including identity and ethnicity issues and the social constructions related to them. Terrorism has recently affected the discourse on peace and war. In the coming years, climate change and environmental issues will have an impact on peace and war. Therefore, the social psychology of sustainable peace also requires to be analyzed in their context.

Futures studies can help us understand the context of potential conflicts in the coming years, but can it also facilitate conflict prevention? A bridge from the history of social psychology to the future can be built by analyzing the challenges of the future including the environmental threats and analyzing the history of the social psychology of peace and war. The presentation focuses on building this kind of framework as a categorization. When understanding the complexities of futures' identities, the categorization needs to be simplified.

Public Finland and Hidden Finland – remembering the common past in the 100th anniversary of Finland

Inari Sakki, University of Helsinki, Eemeli Hakoköngäs, University of Helsinki

Contact information: inari.sakki@helsinki.fi, eemeli.hakokongas@helsinki.fi

Keywords: *collective memory, collective remembering, social representations of history*

In the year 2017 Finland celebrates its 100 anniversary of independence. Years of celebrations are contexts in which collective memory in the form of collective remembering is visible. Collective memory refers to a practice in which social conceptions about a common past are used to build and maintain togetherness and group identity in the present and for the future. Social representations of history describe the contents of collective memory. In this presentation, we present results of a recent study focusing on collective memory of Finns in two contexts: school (textbooks) and everyday life (Suomi 100 events). We explore what kind of contents national collective memory includes and which themes are marginalized or excluded. As the “official” remembering create a homogeneous picture of Finnishness the more mundane remembering suggests. The results show how processes of anchoring, objectification and naturalization serve as tools of collective memory. We also consider the possibility of change and the future direction of collective memories.

READING: TEXT AND SOCIAL MEDIA // Room 12 (3019), Helsinki University Main building, 3rd floor

Kirjoitetun tiedon kulttuuriin siirtymisen merkitys yhteisölliseen vuorovaikutukseen Intiassa ja Suomessa

Merja Kiiskinen, Helsingin yliopisto

Contact information: merja.kiiskinen@helsinki.fi

Keywords: *arvot, emotiot, lukutaito, modernismi*

Suomalainen yhteiskunta siirtyi asteittain kirjallisen tiedonkäyttöön 1800-luvulla ja 1900-luvun alussa ja yhteiskunnassa elivät pitkään rinnakkain lukutaitoiset ja lukutaidottomat.

Sosiaalipsykologista tutkimusta ei juuri ole kirjallisen tiedon käytön vaikutuksesta sosiaaliseen vuorovaikutukseen, mutta kirjallisuus- ja historiatieteissä on käytetty itseoppineiden lukutaitoisten kirjallisia tuotoksia lähteenä lukutaidottomien yksityiseen elämään. Näitä kirjallisia lähteitä ovat mm. kirjeenvaihdot, päiväkirjat ja omaelämäkerrat.

Väitöstutkimuksessani teen vertailua Intiassa lukutaitoisten kaupunkilaisten ja lukutaidottomien kyläläisten välillä sosiaalisten arvojen ja emotionien yhteydestä yhteisölliseen hyvinvointiin ja itsearvostukseen. Suomalaisessa yhteiskunnassa tietoa kirjallisen tiedon merkityksestä sosiaaliseen vuorovaikutukseen voidaan saada vain välillisesti aikalaisten kirjoituksista kirkon- ja tuomiokirjojen ja kaunokirjallisuuden lisäksi. Intialainen yhteiskunta on toisaalta hyvin erilainen kuin suomalainen, esim. Suomessa kansallisuusaate oli vahva lukutaidon edistäjä ja kristinusko käytännössä ainoa uskonto, kun taas Intiassa on yli 200 kieltä ja tunnustetaan useita maailman uskontoja. Yhtäläisyyksiä maiden välillä löytyy mm. tutkimuksista, joissa todetaan Suomen ja Intian kuuluvan samaan indeksiin kollektiivinen/individualistinen yhteiskunta -sektorilla ja arvojen universaali laajuus ja demokratia käsitys.

Suomalaisten itseoppineiden kirjoituksista ja tutkimukseni haastatteludatasta voi päätellä, että lukutaito ja kirjallisen tiedon piiriin siirtyminen noudattaa hyvin samanlaista kaavaa sosiaalisen vuorovaikutuksen muutoksessa yhteiskunnassa sisältäen samoja muuttujia vaihtelevissa konteksteissa. Esityksessäni esittelen haastatteluaineistoni tuloksia ja vertailevaa näkemystä

suomalaisen yhteiskunnan muutoksesta maaseutuyhteiskunnasta moderniin tietoyhteiskuntaan sosiaalipsykologian näkökulmasta käyttäen tietolähteenä 1800–1900-luvulta aikalaisten kirjoituksia (esim. itseoppineiden kirjeet) ja nykyisiä hyvinvointitutkimuksia (esim. Helkama, 2015).

Tahmea medialaite ja sivustakatsojan pimento. Uusia käsitteitä vuorovaikutuksen jäsentämiseen älypuhelinajan aikakaudella

Sanna Raudaskoski, University of Tampere, Finland, Eerik Mantere, University of Tampere, Finland and University of Bordeaux, France, Satu Valkonen, University of Helsinki, Finland

Contact information: sanna.raudaskoski@staff.uta.fi, eerik.mantere@u-bordeaux.fr, satu.m.valkonen@helsinki.fi

Keywords: *Älypuhelin, kasvokkainen vuorovaikutus, tahmea medialaite, sivustakatsojan pimento*

Tarkastelemme esityksessämme, millaisia uusia aspekteja samanaikainen älylaitteen käyttö tuo kasvokkaiseen keskusteluun. Käsitteellistämme näitä aspekteja kahden uuden termin avulla: 1) tahmea medialaite ja 2) sivustakatsojan pimento. Tahmealla medialaitteella tarkoitamme tilannetta, jossa jotakin digitaalista ruutumedialaitetta (yleensä älypuhelin) käyttävää ihmistä on hankala saada mukaan kasvokkaiseen vuorovaikutukseen. Hänen huomio ei helposti irtoa ”tahmeasta” laitteesta. Sivustakatsojan pimento -käsitteellä tarkoitamme sitä, että sivustakatsojan on vaikea tietää, minkälaista toimintaa toinen osallistuja on pieniruutuisella laitteellaan tekemässä.

Havainnollistamme ilmiöitä ja niiden vuorovaikutuksellista dynamiikkaa aineistoesimerkeillä, jotka ovat peräisin erityyppisistä aineistoista: naturalistisista videoaineistoista sekä eläytymismenetelmää soveltavasta kyselyaineistosta, joka sisälsi sekä määrällisen, että laadullisen osion. Taustoitamme käsitteitä sosiaalisen vuorovaikutuksen jäsentymistä selittävien teorioiden (kuten etnometodologia ja lingvistinen antropologia), ekologisesta psykologiasta tulevan tarjoumateorian, sekä kognitiivisen psykologian kaksoistoimintoja (dual-task interference) käsittelevien tutkimusten avulla.

Orientoituminen yhteiseen päätöksentekoon: Lääkäreiden tavat edistää jaettua ymmärrystä työterveysneuvotteluissa

Hanna-Leena Ristimäki, Tampereen yliopisto, Johanna Ruusuvuori, Tampereen yliopisto

Contact information: hanna-leena.ristimaki@uta.fi

Keywords: *vuorovaikutus, instituutiot, keskusteluanalyysi, päätöksenteko*

Työterveysneuvottelu työntekijän, esimiehen ja työterveyshuollon toteuttamana dialogina on yksi keino tukea työkykyä ja työssä jatkamista työuran eri vaiheissa. Työterveysneuvotteluja järjestetään monenlaisissa työkykyä haastavissa tilanteissa ja neuvottelu voi olla paikallaan niin sairauden varhaisessa vaiheessa, kuin sairauslomalta töihin palatessa tai toistuvien sairauspoissaolojen syitä tutkittaessa. Työterveysneuvottelujen autenttisesta vuorovaikutuksesta, niissä syntyvistä päätöksistä ja osallistumismahdollisuuksista ei ole tieteellistä tutkimustietoa eikä työterveysneuvotteluille ole luotu selkeää toimintamallia. Työterveyslaitoksen ja Tampereen yliopiston konsortiohankkeessa tutkitaan, millaisena työhön osallistumista ja työssä pysymistä tukevana välineenä työterveysneuvottelu näyttäytyy työhönpaluun prosessissa. Hankkeeseen kuuluvan sosiaalipsykologian alan väitöskirjatyon tavoitteena on kuvailla päätöksenteon rakentumista ja eri osapuolten asemoitumista työterveysneuvotteluissa.

Väitöskirjatyon teoreettinen viitekehys ja tutkimusmenetelmä on etnometodologinen keskusteluanalyysi, joka soveltuu erityisen hyvin institutionaalisissa tilanteissa esiintyvien keskustelun tapojen ja keskustelijoiden välisen suhteen rakentumisen tarkasteluun. Selvitämme, miten neuvottelijat muotoilevat ehdotuksia ja mitä ehdotuksien jälkeen tapahtuu jaetun päätöksenteon sekä osallistumismahdollisuuksien kannalta. Alustavien tutkimustuloksien mukaan lääkäreillä on merkittävä rooli päätöksentekoon suuntaavien ehdotuksien tekemisessä. Orientoituminen jaettuun päätöksentekoon näkyy erityisesti silloin, kun ehdotuksiin ei suostuta suoraan tai niitä vastustetaan. Keskeisinä tutkimustuloksina esitämme lääkäreiden rakenteellisesti toistuvat tavat hakea suostumusta ehdotuksiin. Keinot myönteisen vastauksen hakemiseen ovat: (1) ehdotuksen uudelleen muotoilu (2) ehdotuksen peruutus (3) ehdotuksen

selittäminen lääketieteellisten suositusten avulla ja (4) ehdotuksen vastaanottajan ongelman eksplikointi.

Ehdotuksia ja niihin vastaamista on tärkeää tutkia neuvottelevien henkilöiden osallistumisen näkökulmasta, mutta myös sosiaalipsykologisen tutkimustiedon lisäämisen kannalta.

Perinteisesti pienryhmien päätöksentekoa on tutkittu esimerkiksi ryhmän jäsenten identifioitumista analysoimalla ja kokeellisen tutkimuksen asetelmilla. Vuorovaikutustutkimusta päätöksenteosta löytyy kahden hengen keskusteluista, mutta lääkäreiden ryhmälle suunnattuja ehdotuksia terveydenhuollon neuvottelukontekstissa on tutkittu Suomessa niukasti.

Systemaattinen analyysi päätöksenteon ja osallistumisen muodoista monenkeskisessä vuorovaikutuksessa tarjoaa uudenlaista tietoa siitä, miten ehdotukset ja niihin vastaaminen rakentavat hetki hetkeltä institutionaalisia toimintamalleja ja kuinka ehdotuksien muotoilu voi olla olennaisesti yhteydessä eri intressejä sovitteluun tai niitä poissulkevaan päätöksentekoon.

Tutkimustuloksia hyödynnetään konsortiohankkeessa tuotettavassa sähköisessä oppimishjelmassa. Tuloksiimme pohjaa nk. vuorovaikutussimulaatio, jonka avulla niin työntekijät, työnantajat kuin työterveyshuollon ammattilaisetkin voivat testata keskustelutapojaan ja reflektoida toimintaansa neuvottelutilanteissa.

The Impact of Language on Constructing Stigma Associated with Substance Abuse

Alireza Momeni, University of Eastern Finland

Contact information: alirezm@uef.fi

Keywords: *language, stigma, substance abuse, perception*

Language as a social institute (Miller, 2014) shapes our perception within social world. People use the language to express their thoughts and feelings, they also draw on that to make decisions and act in real-world circumstances. Stigma is a social construct which is described as “the situation of the individual who is disqualified from full social acceptance” (Goffman, 1963, p. 9). The key point in the creation of stigma is the perception of differences (Smit, 2002). Language, in this sense, can constitute a powerful tool for asserting our identity and our distinctiveness from others (Jaspal, 2009).

The present study as a part of a grounded theory study on stigma, aimed to explore the role of language to construct stigma among people with a diagnosis of substance abuse in the social, cultural, and ideological context. The research question is; how language is making difference in our perception, which lead, somehow, the construction of stigma toward people with a diagnosis of substance abuse?

A qualitative content analysis was recruited, using open-ended interviewing with a purposive sample (N=30) of currently abstinent drug abusers and health care professionals from the three rehabilitation centers in Tehran. More than 500 pages of recorded communication including transcripts of interview and documents were analyzed in a qualitative-oriented way. Data analysis revealed four main categories including difference-oriented definition, definer authorities, negative phrases, reductive naming.

The findings showed the language (in the structure and function) converts our perception into a biased perception and lead us, unintentionally, to prejudice and discriminate against people with a diagnosis of substance abuse. The results recommend rectifying the language to reflect the truth by defining of substance abuse realistically, using words respectfully and wisely to divert public misperception in favor of declining discrimination surrounds the phenomenon.

14:00-15:30 THEMATIC SESSIONS:

HISTORY AND EDUCATION // Room 12 (3019), Helsinki University Main building, 3rd floor

Conceptualising links between historical and moral consciousness: history education meets social psychology

Jan Löfström, University of Helsinki, Liisa Myyry, University of Helsinki, Mia Silfver-Kuhalampi, University of Helsinki

Contact information: jan.lofstrom@helsinki.fi, liisa.myyry@helsinki.fi, mia.silfver@helsinki.fi

Keywords: *historical consciousness, moral consciousness, moral psychology, history education*

Historical consciousness is a central concept in modern theory of history and history education. Historical consciousness can be more or less well-developed, thus there is an implicit hierarchy of different modes of historical consciousness. One of the most influential theorists of historical consciousness, Jörn Rüsen, suggests it is a narrative competence that allows to interlink the past, the present and the future, and it has also a moral component. However, theoretical work on connections between historical and what we here call moral consciousness is scarce. ‘Moral consciousness’, as a concept, seeks to include dimensions that relate to moral sensitivity, moral reasoning or moral emotions in moral psychology. In 2015, an interdisciplinary international workshop addressed the issue of building theoretical bridges between the historical and moral consciousness, pondering the common ground in the two fields of study which share an interest in questions of how people respond to moral dilemmas, process them and create morally meaningful narratives of human conduct. Inspired by the workshop we present in our exploratory paper how material deriving from focus groups of Finnish adolescents’ speaking of transgenerational moral responsibility has been analysed in collaboration between specialists of historical consciousness studies and researchers of moral psychology. We identify concepts and interpretative frames that we suggest may serve as the building blocks in bridging historical and moral consciousness, such as group identification and collective guilt. We lay down to discussion our questions on what methodologies could work the best in future empirical studies on the intersections between the two.

Colonialism in History Portuguese textbooks: A diachronic psychosocial study

Joaquim Pires Valentim (University of Coimbra – Faculty of Psychology and Educational Sciences),
Isabel Miguel (Portugalense University – Department of Psychology and Education & Portugalense
Institute for Human Development)

Contact information: jpvalentim@fpce.uc.pt, isabelm@upt.pt

Keywords: *social representations; colonialism; textbooks; intergroup relations*

Notwithstanding the importance of colonialism for collective memories, social representations and intergroup relations in contemporary European societies has been scarcely studied in social psychology. In the case of current Portuguese society, historians and social psychologists pointed out the permanence of the myth about the Portuguese colonialism benevolence.

Wondering for the transmission of this kind of representations, textbooks should be considered a privileged tool. They are important in common sense construction, namely in disseminating history representations. In this exploratory research we aimed to know how colonialism is presented in Portuguese History textbooks across different time periods since the 1950's. Textbooks for the last upper secondary school year were analysed in four main periods: before the democratic revolution in 1974; few years after the revolution; one decade after the Portuguese integration in Economic European Community (1995 textbooks); more recent textbooks. Seven textbooks (13 volumes) were analysed. All the contents related to colonialism were subject to a qualitative content analysis by two judges. Data analysis was based on the percentage of word counting in each category for each period. Results show a blatant nationalism and an hegemonic representation objectified in development, as well on Africa as a virgin land, in textbooks before 1974. In recent textbooks a more heterogeneous representation linked with international order and decolonization is present. Here, colonialism in the 20th century is mainly anchored in Portuguese dictatorship and objectified in colonial war. Exploitation and discriminatory processes are almost absent, as well as wrongdoings perpetrated by the Portuguese. Psychosocial ingroup/outgroup asymmetries, like exogroup homogenization, were found. The discussion focuses on these changes and permanences, stressing how the found omissions and the subtle intergroup asymmetries can contribute to the maintenance of representations about the friendly nature of the Portuguese colonialism, avoiding also a critical thinking about intercultural relations and prejudice in current Portuguese society.

Colonial Images and Post-Colonial History Education: An Empirical Study on Italian Textbooks

Giovanna Leone & Mauro Sarrica (Sapienza University of Rome, Department of Communication and Social Research)

Contact information: giovanna.leone@uniroma1.it; mauro.sarrica@uniroma1.it

Keywords: *history education, textbooks, post-colonial teaching, colonial images*

Legacies of colonialism challenge history education in many nation states, which are coping with memories of their past either as settlers or as colonized people. Among those engaged in

the post-colonial reconstruction of their colonial past, Italy offers an interesting case study: memories of serious war crimes committed by the Italian Army during its colonial invasions have been self-censored for a very long time, and even Italian history textbooks didn't include information on these wrongdoings until quite recently. A quanti-qualitative analysis of seven textbooks in use from the beginning of 2000 and addressed to students attending the last year of Italian high school showed that only few pages of these present-day history texts were dedicated to narrating the colonial invasions. Moreover, colonial wars are described as a short period or even as an adventure, intrinsically linked solely to the Fascist regime (Leone & Mastrovito, 2010). The research presented in the paper builds on this previous research. Its corpus is composed of the same seven textbooks, which were chosen by Italian historians as particularly representative of present-day history teaching. The present study takes into account texts and visuals (drawings and photographs) used to convey a narrative of Italian colonial past. Texts were analysed according to their level of frankness vs. ambiguity when describing Italian war crimes. Images were analysed reconstructing their documentary information, their reference to text, their labels and explanation if any. The hermeneutic analysis of the visual elements was supported by these contextual information. Results show how texts and images composing the history manuals seem to operate at a very different level. While texts critically reassess and re-evaluate these episodes of the national past, images are still deeply mirroring the point of view of the colonial propaganda, as if suggesting a somehow nostalgic re-imagining of colonial relations.

GENDER AND IDENTITY // Room 5 (3003), Helsinki University Main building, 3rd floor

Naiset ja väkivalta: kaksi näkökulmaa teoreettis-metodologisen liukuvuuden valossa

Satu Venäläinen, Helsingin Yliopisto

Contact information: satu.venalainen@helsinki.fi

Keywords: ***väkivalta, sukupuoli, identiteetti, teoreettis-metodologinen liukuvuus***

Esitykseni pohjautuu väitöskirjatutkimukseeni, jossa tarkastelin naisille väkivallan tekijöinä rakentuvia identiteettejä ja toimijuuksia iltapäivälehtien rikosuutisoinnissa ja vankilatuomiota väkivaltarikosten vuoksi suorittavien naisten kertomuksissa. Teoreettisesti ja metodologisesti tutkimukseni pohjautuu sosiaalisen konstruktionismin, kriittisen diskursiivisen psykologian ja feministisen poststrukturalistisen teorian kentillä kehitelyihin lähestymistapoihin.

Iltapäivälehtien uutisointiin keskittyvät analyysini erittelevät näiden lehtien tapoja hyödyntää väkivallan ja naiseuden välistä ristiriitaisuutta uutisarvoisten tarinoiden tuottamisessa. Näissä tarinoissa usein korostetaan väkivaltarikoksista epäiltyjen naisten yksilötoimijutta, ja täten luodaan mielikuvia poikkeavista ja olemukseltaan väkivaltaisista naisista. Toisin kuin tutkimuskirjallisuudessa ja väkivaltaa tehneiden naisten omista kertomuksissa, iltapäivälehtien uutisoinnissa tuodaan harvoin esiin väkivaltaa tehneiden naisten omia uhrikokemuksia ja niiden linkittymistä heidän tekemäänsä väkivaltaan. Uhrius on sen sijaan keskeisesti läsnä vankilatuomiota väkivaltarikosten vuoksi suorittavien naisten kertomuksissa, mutta sen rinnalla kertomuksissa tuodaan myös esiin omaa vahvuutta ja etäännytetään itseä uhriudesta affektiivisesti ja diskursiivisesti. Pohdin esityksessäni näitä iltapäivälehdissä ja vankilatuomiota suorittavien naisten kertomuksissa ilmeneviä identiteettien tuottamisen tapoja sukupuolistavien ja yksilöllistävien sosiaalisten ja kulttuuristen käytäntöjen valossa. Tämä pohdinta lomittuu esityksessäni teoreettis-metodologisten käytäntöjen käsittelyn kanssa, jossa pyrin kohti liukuvuuden ajatusta ontologisena, epistemologisena ja metodologisena orientaationa.

“I'm not wealthy at all”: Exploring talk about family wealth

Philippa Carr, Coventry University

Contact information: carrp5@uni.coventry.ac.uk

Keywords: *wealth inequality, discursive psychology, super-rich*

Economic inequality has a negative impact upon society. Inherited wealth acts to maintain inequality and the presence of super-rich individuals is challenging to a meritocratic society. However, social psychology has yet to examine how people with inherited wealth talk about their status. Therefore, this research aims to explore how children of the super-rich present their wealth and privilege. 30 hours of non-subscription terrestrial television data was gathered throughout 2016 that included the term, super-rich. Discursive Psychology influenced discourse

analysis was used which allows the exploration of how ideology and psychological concepts are used by individuals in their talk. This allows for the analysis of how individuals use the presentation of their identity to manage their accountability. It was found that individuals justify their status by constructing a worker identity to present their privilege as earned. In contrast, individuals minimise their role as a child of the super-rich to downplay the positive benefits of the financial and social capital they receive from their families. The role of family as a mechanism for transferring wealth is an everyday assumption that is managed by speakers through their worker identity. Speakers present themselves as effortful workers, a construction that allows them to use meritocratic arguments to legitimise their status. Individuals use a ‘work hard, play hard’ idiom in their talk to manage their accountability for the use of their leisure time. This allows heirs to present themselves as fair whilst orienting to criticism from others who are constructed as unreasonable for objecting to their privilege.

Seksuaalisuus kehityspsykologian opetuksessa - Seksuaalisuus ja sukupuoliuus tarkasteltuna suomalaisten yliopistojen kehityspsykologian oppimateriaaleissa

Camilla Pynninen-Kangas, Yhteiskuntatieteiden kandidaatti, sosiaalipsykologia, Tampereen yliopisto

Contact information: pynninen-kangas.n.camilla@student.uta.fi

Keywords: *sosiaalinen konstruktivismi, seksuaalisuus, psykologia*

Tarkastelen tutkielmassani seksuaalisuutta kehityspsykologian opetuksessa: millaista s seksuaalisuutta ja sukupuoliisuutta tuotetaan suomalaisten yliopistojen kehityspsykologian oppimateriaaleissa. Kehityspsykologia voidaan nähdä kaiken psykologisen tiedon pohjana, koska jokaisen psykologista tietoa käyttävän asiantuntijan on tunnettava myös psykologian näkemyksiä kehittymisestä. Asiantuntijatiedolla on keskeinen merkitys niin julkiselle keskustelulle, päätöksentekijöille kuin ihmisten arjelle ja kokemukselle itsestään. Tämän vuoksi on tärkeää tutkia, millaista psykologista tietoa tuleville ammattilaisille ja asiantuntijoille opetetaan.

Lähestyin aineistonani käyttämiäni kehityspsykologian oppikirjoja kriittisesti diskurssianalyysin keinoin. Se, mitä ja miten tietystä aiheesta puhutaan (tai ei puhuta), vaikuttaa siihen, miten asia ymmärretään ja miten tämän ymmärryksen pohjalta toimitaan. Tieteellinen tieto otetaan usein

itsestäänselvyytenä, jolloin unohdetaan se, että tieteellinen tieto on jatkuvasti itseään korjaavaa; nykyinen ymmärrys ei siis välttämättä ole lopullinen totuus.

Nimesin aineistostani viisi erilaista puhetapaa sukupuolisuuteen ja seksuaalisuuteen liittyen. Kaksi ensimmäistä kuvaavat sitä, miten sukupuolta esitetään, koska ymmärrys sukupuolesta on keskeistä ymmärrykselle seksuaalisuudesta: Sukupuoli määrittäjänä ja Sukupuoleen liitetyt ominaisuudet. Kolme jälkimmäistä kuvaavat erilaisia tapoja lähestyä seksuaalisuutta: Seksuaalinen suuntautuminen, Parisuhde seksuaalisuuden toteuttamisen kenttänä ja Seksuaalisuus osana elämäntähtä.

Ihmisielen tieteeksikin kutsutun psykologian näkemykset sukupuolesta ja seksuaalisuudesta vaikuttivat analyysini perusteella varsin joustamattomilta. Psykologian tulisi kuvata ihmisten moninaisuutta ja moniulotteisuutta, mutta näiden kirjojen tarjoama kuva ”normaalista” on suppeahko. Asiantuntijat tuskin nielevät purematta näitä esitettyjä näkemyksiä, mutta ne kuitenkin vaikuttavat siihen, millaista tietoa he välittävät päättäjille ja kansalaisille. Näkemykset sukupuolesta ja seksuaalisuudesta lävistävät kaikki ikä- ja yhteiskuntaluokat lähtien esimerkiksi lasten kasvatuksesta, näkyen myös työelämän rakenteissa ja vielä vanhustenhoidon järjestämisessä. Siksi on tärkeää pohtia sitä, miten ja miksi puhumme näistä herkistä, meitä kaikkia koskevista aiheista, ja miten se vaikuttaa elämäämme.

Nuoren minäkuva ja itsetunnon kehityskulut nuoruudesta aikuisuuteen

Olli Kiviruusu, Taina Huurre, Hillevi Aro, Mauri Marttunen (Mielenterveysyksikkö, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos) ja Ari Haukkala (Helsingin yliopisto)

Contact information: olli.kiviruusu@thl.fi; taina.huurre@thl.fi; hillevi.aro@thl.fi; mauri.marttunen@thl.fi; ari.haukkala@helsinki.fi

Keywords: *Itsetunto, minäkuva, nuoruus*

Tutkimuksen tarkoitus: Tutkimuksessa selvitettiin nuoruuden minäkuvan yhteyttä itsetuntoon ja sen kehityskulkuun nuoruudesta keski-ikään. Itsetunto on osa hyvää mielenterveyttä ja se ennustaa monia hyvinvoinnin indikaattoreita.

Aineisto ja menetelmät: Aineisto perustui tamperelaisnuorten kohorttiin (N=2194), jonka tutkiminen alkoi vuonna 1983, jolloin tutkittavat olivat 16-vuotiaita. Kohorttia on seurattu

postikyselyin 22, 32 ja 42 vuoden iässä. Minäkuvaa kartoitettiin 16-vuotiaana seitsemällä ulottuvuudella: älykkyys, attraktiivisuus, johtajuus, asiavaltaisuus, rauhallisuus, vapautuneisuus sekä energisyys. Itsetunto mitattiin kaikissa vaiheissa ja käyttäen pitkittäistä latenttien profiilien analyysia tutkittavat luokiteltiin kolmeen itsetunnon kehitystä kuvaavaan profiiliin: 1) nouseva/korkea, 2) keskimääräinen ja 3) laskeva/matala. Minäkuvan ulottuvuuksien yhteys itsetunnon kasvuprofiileihin analysoitiin multinomiaalisella logistisella regressioanalyysillä käyttäen nousevaa/korkeaa itsetuntoprofiilia vertailuryhmänä.

Tulokset: Naisilla korkeat pisteet minäkuvan ulottuvuuksilla vapautuneisuus, älykkyys sekä attraktiivisuus pienensivät riskiä ($p < .001$) kuulua keskimääräiseen tai laskevaan/matalaan itsetuntoprofiiliin. Lisäksi naisilla minäkuvan ulottuvuus rauhallisuus ($p < .05$) vähensi riskiä kuulua keskimääräiseen itsetuntoprofiiliin. Myös miehillä vapautuneisuus ($p < .001$), älykkyys ($p < .05$) ja attraktiivisuus ($p < .01$), kuten myös asiavaltaisuus ($p < .05$) alensivat riskiä kuulua keskimääräiseen itsetuntoprofiiliin. Ainoa nuoren minäkuvan osa-alue, joka erotteli miehillä laskevaa/matalaa ja nousevaa/korkeaa itsetuntoprofiilia oli energisyys: mitä vähemmän nuori mies kuvasi itseään energiseksi ja uutteraksi sitä todennäköisemmin ($p < .01$) hänen tuleva itsetuntoprofiilinsa oli laskeva/matala.

Johtopäätökset: Sekä miehillä että naisilla vapautuneisuus, älykkyys ja attraktiivisuus nuoren minäkuvan osa-alueina ennustivat hyvää itsetuntoa ja sen suotuisaa kehitystä nuoruudesta keski-ikään. Nuorten miesten kohdalla energisyyden puute ilmeni riskitekijäksi huonolle itsetunnon kehityskululle ja siten se on mahdollinen tekijä, johon interventioita ja/tai preventiota voitaisiin kohdistaa.

15:30-16:00 POSTERS // Hall of the 2nd floor, Helsinki University Main building

Convergence among three foci of identification throughout an organizational merger

Janne Kaltiainen, University of Helsinki, Social Sciences, Jukka Lipponen University of Helsinki, Social Sciences

Contact information: janne.kaltiainen@helsinki.fi, jukka.lipponen@helsinki.fi

Keywords: *social identity, group identification, organizational change, longitudinal*

Based on social identity approach, prior studies have shown that employees can identify with various work-related groups. Furthermore, group identification has been shown to be related to several positive outcomes, such a work motivation, extra-role performance and adjustment to organizational mergers. However, less is known about how different foci of group identification converge and co-develop over time.

In this study for the first time, we examined the development (i.e., within-person changes) and over time relations among three foci of employees' identification: organizational, work group, and professional identification. We hypothesized that the three foci of identification are positively and reciprocally related over time. Furthermore, we examined whether these hypothesized relations differed across different foci and different stages of an organizational merger process.

We collected a three-wave longitudinal survey data from an organizational merger (N=623), including pre-merger stage and two post-merger measurements with one-year intervals. As a quantitative analysis method, we used latent change score modeling.

We found that while organizational and work group identification decreased, professional identification increased from pre- to post-merger phase. Results also showed that while organizational identification did not converge to professional or work group identification, professional and work group identifications were reciprocally related, and work group identification was positively related to organizational identification over time.

Our results suggest that promoting professional identification before a change event takes place, may enhance one's identification with the work group during change, and through that increase identification with the post-merger organization. This finding bears significance for managers looking for most efficient ways to maintain and even enhance employees' group identification, well-being and adjustment during organizational changes. Furthermore, our study provides theoretical implications regarding the development of social identities and group identification.

Addictive Behavior mediates the Association between Peer Group Belonging and Psychological Well-being

Iina Savolainen, Markus Kaakinen, Anu Sirola & Atte Oksanen, University of Tampere

Contact information: Iina.Savolainen@uta.fi, Markus.Kaakinen@staff.uta.fi, Anu.Sirola@staff.uta.fi, Atte.Oksanen@staff.uta.fi

Keywords: *social belonging, primary groups, psychological distress, addiction*

Past research indicates that the sense of belonging to primary groups influences individuals' attitudes, moods, and overall wellbeing. The current study examines from a social psychological perspective how a subjective sense of belonging to a primary peer group consisting of friends influences Finnish adolescents' and young adults' psychological distress by steering the direction of addictive behavior. The study utilizes the YouGamble online survey which provides survey data on 1,200 Finnish participants aged 15 to 25 (mean age 21.29, 50% female). Measures include the General Health Questionnaire (GHQ-12) for psychological distress and measures for hazardous alcohol use (AUDIT-C), regular drug use, disordered gambling (SOGS-R) and compulsive internet use (Compulsive Internet Use Scale, CIUS). Peer group belonging was assessed by using a scale where the level of belonging to a primary friend group was scaled from 1 (no belonging) to 10 (very strong belonging). According to our results, a weaker sense of belonging to a primary peer group increases psychological distress by facilitating compulsive internet use, problem gambling, and regular drug usage. Contrary to the above findings, the analysis suggests that a stronger sense of belonging to a primary peer group influences psychological distress by increasing the likelihood of hazardous drinking among adolescents and young adults. These indicative findings support past research and help further explain how addictive behavior mediates the relationship between psychological distress and belonging to a primary peer group, thus underlining the importance of understanding social group outcomes.

Identification with all humanity – associations to societal concerns and self-reported behaviours

Ella Lautaniemi, Salla Ahola and Anna-Maija Pirttilä-Backman, University of Helsinki

Contact information: ella.lautaniemi@helsinki.fi, salla.ahola@helsinki.fi,
anna-maija.pirttila-backman@helsinki.fi

Keywords: *identification with all humanity*

Identification with all humanity is a concept and research area that has raised increasing international attention. Identification with all humanity (IWAH) has been described as “a deep concern and caring for all human beings -- a positive caring for all humans everywhere, a sense that all humanity is one’s ingroup” (McFarland, 2011). It is distinctive from concepts like psychological sense of global community, world citizenship and universalism, even though all these concepts have some similarity (McFarland & Hornsby, 2014). In previous studies IWAH has been shown to be related to different pro-social outcomes, for example to less ethnocentric valuation of human life, greater knowledge about humanitarian concerns and willingness to donate money to international charity, and it has been found to be especially high among people who support or work for humanitarian organizations (McFarland et al., 2012).

To our knowledge our study is the first one in Finland studying IWAH. Our aim is to analyse its connections to societal concerns, self-reported behaviours and different justice-related factors, and to compare its levels between two samples at different time points.

Two convenience sample data sets were collected using an online questionnaire, the first in 2014 (N = 273), and the second in 2017. The data collection for the second sample is still going on and we hope to have approximately same amount of participants as in the first sample.

According to our preliminary results IWAH is positively associated with willingness to donate money to poor countries, global humanitarian concerns and justice sensitivity. We will present the main results of our study and discuss them and the future possibilities of the concept of IWAH.

The relationship between irrational beliefs and aggression among primary school students

Dijana Sulejmanović, Islamic Faculty of Pedagogy, University of Bihać

Contact information: os.mahala.psiholog@gmail.com

Keywords: *irrational beliefs, aggression, students, prevention program*

The aim of the study was to investigate the relation between aggression and irrational beliefs on a sample of older school-aged children.

The research was done on a sample of 100 eighth and ninth grade student of Primary school „Mahala“, Sanski Most. Data were collected by a questionnaire, which included two measuring instruments: IUI for irrational beliefs and BODH for aggression.

Our results have shown that there is a positive and statistically significant correlation between results for the irrational beliefs and aggression. The results indicate the necessity to consider alternative forms of work and care for children with higher irrational beliefs, in close cooperation of all relevant institutions and individuals who take care for children.

The meanings of happiness among women in Finland: past and present.

Jennifer de Paola, University of Helsinki

Contact information: jennifer.depaola@helsinki.fi

Keywords: *happiness, social representations*

The present study investigates the social representations of happiness among young women in Finland. The theoretical frame is provided by Moscovici's Social Representation Theory (SRT). According to the SRT all the interactions occurring between individuals as well as groups, presuppose shared meanings which enable the individuals to understand the various aspects of their social reality and to make sense of the world by communicating that sense to each other (Moscovici, 1984).

Participants were ($N= 351$) female students (16-18 year olds) from Finnish, Swedish and English speaking high schools in the Helsinki region, Finland. Main source of data collection were word associations using the stimulus word *Happiness* and word associations using as stimulus the term that in the participants' opinion represents the *Opposite of Happiness*.

Results suggest that participants, regardless of their self-rated happiness level, share the same core categories in the representation of *Happiness* (*Friendship, Family and Love*) and *Opposite of Happiness* (*Loneliness, Depression*) with minor differences. Findings of the study contribute to bringing new knowledge as they depict happiness from a holistic point of view, thus going

beyond the literature that so far has too often viewed happiness as a mere unidimensional spectrum.

How bodily cues of submission and emotional distress after norm violation influence perceivers' moral judgements and prevent social exclusion: a socio-functional approach to displays of shame.

Otto Halmesvaara, University of Helsinki

Contact information: otto.halmesvaara@helsinki.fi

Two experimental studies were conducted to investigate the social function of displays of shame compared to other emotional expressions. In Study 1, the participants read vignettes of norm violations and selected pictures of bodily expressions that most effectively conveyed understanding that one's act was against established social norms. Expressions of shame or sadness were selected as the only appropriate responses. The social functions of shame were further investigated in Study 2, in which the transgressor's bodily expressions were manipulated while the perceiver's moral judgements, empathy, and cooperative and punitive intentions towards the transgressor were measured. Expressions of both shame and sadness increased the observers' empathy and willingness to cooperate with the transgressor compared to neutral expressions. The effects of shame and sadness on cooperative intentions were similarly mediated through moral judgements and increased empathy. However, none of the expressions reduced the perceiver's punitive intentions. Thus, bodily cues of shame and sadness prevent social exclusion but may not safeguard the perpetrator from punishment.

Save the nation! Political blogs as a medium for nationalist communication and persuasion.

Katarina Pettersson, University of Helsinki

Contact information: katarina.pettersson@helsinki.fi

Keywords: *political blogs, populism, rhetorical psychology*

This doctoral dissertation examines the blogs of members of the populist radical right parties the Finns Party (*Perussuomalaiset*) in Finland and the Sweden Democrats (*Sverigedemokraterna*) in

Sweden during 2007-2015. The critical discursive and rhetorical psychological study consists of four sub-studies that explore the blog-discourse of white men, women and ethnic minority members within these parties. Further, the study moves ‘beyond the text’ in its analytical approach. Thus, it explores how (audio-)visual, digital and communicative features contained in political blogs interact with ‘classical’ rhetorical strategies, narrative structures, and socially and culturally rooted discursive resources in the construction of nationalist political arguments.

The study shows that the specific features of the blogs allow for the presentation of socially sensitive and even racist political views without the individual blogger having to express an explicit personal opinion on the matter at hand. Because of these features political blogs seem to constitute an optimal sphere for nationalist political communication and persuasion: they enable the conveying of powerful, credible and emotion-provoking messages, yet they concomitantly protect the blogger from charges of holding racist views. Nationalist discourse contained in political blogs does not remain in the blogosphere, but becomes circulated in mainstream media and thus influences the broader societal and political debate. In order to grasp the character and societal implications of contemporary political communication and persuasion, this dissertation thus encourages social psychological research to develop its tools for critically studying discourse contained in political blogs.

When in Rome, do as the Romans do? A qualitative approach to attitudes towards multiculturalism

Emma Nortio, University of Helsinki

Contact information: emma.nortio@helsinki.fi

Keywords: *multiculturalism, discourses, multicultural ideology scale*

According to Verkuyten (2007, p. 280) multiculturalism is an ideology that emphasises ”equality between and respect for the pluralism of cultures and group identities”. This poster presents the results of two studies that examine the everyday discourse of multiculturalism in Finland. Study 1 focuses on the Finnish majority members’ evaluations of the Multicultural Ideology Scale (Berry and Kalin, 1995) and study 2 presents and discusses four interpretative repertoires of

multiculturalism used in focus group discussions that were held among the majority and members of different immigrant groups. The results show that, instead of equality and respect, the lay discourse in Finland emphasizes intergroup hierarchies and assimilation.

16:00-18:00 SYMPOSIUMS

ARVIOINNIN MERKITYS YHTEISKUNNALLISEN TOIMINNAN

SUUNTAAJANA // Room 6 (3006), Helsinki University Main building, 3rd floor

Nina K. Hietakangas, Sininauhaliitto, Nelli Hankonen, Helsingin Yliopisto, Miikka Vuorinen, Sosped säätiö

Contact information: Nina.k.hietakangas@sininauha.fi, nelli.hankonen@helsinki.fi, miikka.vuorinen@sosped.fi

Discussant: Tanja Hirschovits-Gerz, Terveysten ja hyvinvoinnin laitos, tanja.hirschovits-gerz@thl.fi

---

Keywords: *arviointi, muutoksen mekanismit, interventio*

Symposium “Arvioinnin merkitys yhteiskunnallisen toiminnan suuntaajana” tuo yhteen ryhmän sosiaalipsykologeja, jotka työskentelevät arvioinnin parissa sekä akateemisessa maailmassa, kehittämistehtävissä että kolmannen sektorin palveluksessa. Kolme esitystä valottavat arviointia sosiaalipsykologian tieteenalalle ominaisella tavalla ja lopuksi aiheesta käydään keskustelua.

Yhteiskunnassa vallitseva panos-tuotos-ajattelu on johtanut tarpeeseen osoittaa yhä monimutkaisempien kokonaisuuksien toteutuksen ja kehittämisen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta.

Nykyisellään arvioinnin kriteerejä ja osoittimia etsitään pitkälti taloustieteen, terveystieteen ja johtamistieteen saroilta. Sosiaalipsykologian tieteenalalla voisi olla nykyistä enemmän annettavaa

arvioinnista ja vaikuttavuudesta käytävään keskusteluun. Suomalaisessa sosiaalipsykologiassa on tehty perinteisesti myös arviointitutkimusta, mutta sille olisi vielä nykyistä enemmän tilaa.

Jotta esimerkiksi addiktio-ongelmien hoitamiseen tai ennaltaehkäisyyn tarkoitettujen interventioiden vaikutuksia voisi mitata, tarvitaan ymmärrystä ilmiöiden luonteesta. Yhä enemmän puhutaan myös osattomuudesta (vrt. osallisuudesta) sekä huono-osaisuudesta. Haasteena on kuitenkin osoittaa, mikä interventioissa toimii yhteiskunnallisesti kestävä kehityksen aikaansaamiseksi.

Sosiaalipsykologinen ymmärrys voi paitsi toimia kehittämisinterventioiden suunnittelun pohjana, myös jäsentää interventioista tehtävää prosessiarviointia. Arvioinnin pohjalta voidaan tunnistaa parhaita vaikuttamisen keinoja tai haasteita toimeenpanossa. Arviointi voi myös edistää teoriankehitystä, esimerkiksi reaali maailman kontekstissa asenteiden ja käyttäytymisen muutoksen teorioiden testaamisen kautta.

Arviointikulttuurin muutos näkyy lainsäädännössä, tutkimusrahoituksessa, mediassa sekä julkisessa ja kolmannen sektorin päätöksenteossa. Tieto ja hyvin perustellut tosiasiat, kuten hyvin laaditut osoittimet ovat keskeisiä yhteiskunnallisen päätöksenteon tukipilareita.

Sosiaalipsykologisen tiedon hyödyntäminen vaikuttavuuden arvioinnissa

Nina K. Hietakangas, Sininauhaliitto

Contact information: nina.k.hietakangas@sininauha.fi

Arviointi on tulosohjauksen muoto, jonka merkitys lähti voimakkaasti kasvamaan 1990-luvulla. Nyt innostus on muuttumassa hämmennykseksi. Yhteiskunta on muuttunut kompleksisemmäksi (systeemisyyttä, emergenssiä, globalisaatio, arvorelativismi). Päätöksenteko ja johtaminen yhteiskunnan eri tasoilla (paikallinen – alueellinen – valtakunnallinen – kansainvälinen – globaali) on entistä vaikeampaa. Päätösten kerrannaisvaikutukset voivat säteillä arvaamattoman pitkälle. Kompleksisuudesta voidaan ajautua kaaokseen. Arvioinnin avulla ilmiöitä voidaan jäsentää ja osoittaa interventioiden vaikuttavuutta. Jälkikäteisarviointista ollaan siirtymässä rinnalla kulkevaan, kehittävään arviointiin, jolloin arviointitieto on käytettävissä toiminnan parantamiseen ja suunnantarkistukseen. Interventioiden ja ilmiöiden ennakoimiseen,

jäsentämiseen ja tulkitsemiseen tarvitaan ymmärrystä sosiaalisen vuorovaikutuksen dynamiikoista ja sosiaalisuuden rakenteista.

Outcome Harvesting on menetelmä, jolla pyritään haravoimaan oleelliset tulokset ja vaikutukset kompleksisesta toimintaympäristöstä. Menetelmä on kuusivaiheinen: 1. Luodaan avaintahojen kanssa arviointiasetelma, jossa sovitaan muutosharavointia (Outcome Harvesting) ohjaavat arviointikysymykset. 2. Kerätään tietoa muutoksista ja muutoksen syystä. Aineisto- ja menetelmätriangulaatio. Tuotetaan alustava kuvaus haravoinnin tuloksista. 3. Muotoillaan toimijoiden kanssa alustavat vaikutuskuvaukset arvioinnin pohjaksi. Lisäinformanttien osallistaminen. 4. Tuotetaan todisteet muutoksista. Näytön vahvistaminen riippumattomien, toiminnasta perillä olevien tahojen näkökulmilla: millainen muutos, miten ne saavutettiin, kuka vaikutti muutoksen syntymiseen. 5. Aineiston analysointi ja tulkinta. Tuotetaan muutoskuvaukset ja tulkitaan tulokset. Tuotetaan näyttöön perustuvat vastaukset arviointikysymyksiin. 6. Tulosten vieminen päättäjien tietoon, suositukset niiden hyödyntämisestä.

Esitelmässä tuodaan näkyviin sosiaalipsykologisen ymmärryksen hyödyllisyyttä vaikuttavuusarvioinnin toteutuksessa yhden esimerkkimenetelmän avulla. Postmodernin jälkeisessä maailmassa ilmiöt ja prosessit ovat keskinäisriippuvaisia, limittäisiä ja epälineaarisia. Ennakointi ja suunnittelu on vaikeutunut eikä arvioinnin muutosteorioita (Theory of Change) enää kannata laatia lineaaristen vaikutusketjujen pohjalta. Sosiaalisten prosessien ja dynamiikkojen ymmärtäminen auttaa fokusoimaan arvioinnin osuvammin ja myös tulkitsemaan saatuja tuloksia ja niiden merkityksiä syvällisemmin. Sosiaalipsykologisesta tiedosta on hyötyä arviointiteorian luomisessa, arviointikriteereiden ja -indikaattoreiden valinnassa, vaikutusketjujen tunnistamisessa ja tulkinnassa sekä intervention juurruttamisessa.

Intervention monimenetelmällinen prosessiarviointi: Esimerkkinä Let's Move It –intervention sosiaalipsykologinen evaluaatio

Nelli Hankonen, Helsingin Yliopisto, (Hankonen, Araujo-Soares, Hardeman, Heino, Köykkä, Sniehotta, Absetz, Lintunen, Uutela, Vasankari)

Contact information: nelly.hankonen@helsinki.fi

Omaehtoisen liikuntamotivaation lisääminen sekä liikkumista mahdollistavat ympäristöt voivat olla yksi tapa vaikuttaa suotuisasti nuoriin, jotka liikkuvat terveytensä kannalta liian vähän. Monipuolisen Let's Move It –intervention tavoite oli lisätä nuorten liikuntaa ja vähentää liiallista istumista ammatillisissa oppilaitoksissa. Interventio kehitettiin käyttäytymisen muutoksen teorioiden, kuten itsemääräämisteorian ja tottumusteorian pohjalta ja toimenpiteitä esiteltiin kohderyhmässä. Vuosina 2015-17 klusterisatunnaistetussa kenttäkokeessa arvioitiin Let's Move It -ohjelmaa. Prosessiarviointi valottaa puolestaan varsinaisen vaikuttavuusarvioinnin löydöksiä ja antaa lisätietoa intervention laajempaan levittämiseen. Tässä esitelmässä kuvataan prosessiarvioinnin protokolla ja kerrotaan alustavia tuloksia intervention toimeenpanosta eli implementaatiosta.

Aineistonkeruuseen sisältyi puolistrukturoidut haastattelut opiskelijoiden osajoukossa (n=36), opettajien fokusryhmähaastatteluita (n=16), kvantitatiivista prosessidataa (interventioskollisuus ja -annostelu, sekä teoretisoidut kausaalimekanismit) sekä oppilaiden (n=1120) että opettajien (n=120) osalta, verkkomateriaalien käyttödataa, haastatteluita ja kenttäpäiväkirjoja koulukontekstista. Let's Move It prosessiarvioinnin protokolla käsittää kattavan tarkastelun kausaalimekanismeista, implementaatiosta ja kontekstista.

Intervention saaneista oppilaista 80% osallistui vähintään puolelle 6:sta oppitunnista. Yhteensä 64 opettajaa osallistui vähintään yhteen istumisen vähentämisen työpajaan kolmesta. Interventiohaaran opettajat raportoivat käyttäneensä istumisen vähentämisen strategioita istutun ajan vähentämiseen ($p = .017$) muttei istumisen katkaisuun ($p=.050$). Opettajille opetettiin keinoja automaattisten rutiinien luomiseksi, mutta vain osa opettajista hyödynsi niitä, joskin käytetyt keinot olivat linjassa tottumusten luontia koskevien suositusten kanssa.

Esitelmässä havainnollistetaan prosessiarvioinnin potentiaali paitsi käytännön kehittämisen kannalta, myös sosiaalipsykologian ja käyttäytymismuutosta koskevan tieteen teoreettisen kehityksen keskeisenä työkaluna. Esitelmässä kerrotaan myös prosessievaluuatiin keskeisistä piirteistä, esim. tarpeesta priorisoida tutkimuskysymyksiä niukkojen resurssien olosuhteissa ja aineiston triangulaatiosta. Esityksessä havainnollistetaan myös arvioinnin ja sosiaalipsykologisten teorioiden yhteyksiä.

Hanke- sekä skenaarioarviointi: Esimerkkinä Nuoret ja Mielen terveys 2021

-julkaisu

Vuorinen Miikka, Sosped säätiö

Contact information: miikka.vuorinen@sosped.fi

Nuorten aikuisten syrjäytymistä ehkäistään ennakoivasti nuorisotoiminnan sekä ongelmien ilmetessä esimerkiksi erilaisten matalan kynnyksen toimintojen avulla. Kunnallisten palveluiden lisäksi Suomessa palveluita tarjoavat yritykset ja kolmannen sektorin toimijat. Esimerkiksi Sosped säätiön kulttuuripajat tarjoavat matalan kynnyksen toimintaa mielen terveyskuntoutujille. Niissä koulutetut vertaisohjaajat ohjaavat kiinnostustensa pohjalta toiminnallisia ryhmiä ammattilaisten koordinoimana vertaisilleen. Toiminnan vaikutuksia osallistujiin ja yhteiskuntaan on arvioitu vuosien 2014–2016 aikana (n=160).

Nuoret ja mielen terveys 2021 on hanke- ja skenaarioarviointia yhdistävä selvitys. Kansallisia ja alueellisia aineistoja viimeisen kymmenen (+) vuoden ajalta sekä yksittäisiä vaikutusten arviointeja yhdistävä julkaisu valaisee nuorisotyön ja mielen terveystyön välistä kuilua ja esittää 3-4 skenaariota nuorten mielen terveyden ja siihen liittyvien ilmiöiden kehityksestä vuoteen 2021 mennessä. Selvitys on usean organisaation yhteinen projekti ja siihen kerätään aineistoja eri lähteistä Suomesta ja Ruotsista.

Sospedin kulttuuripajojen vaikutusten arviointia on suoritettu viidellä eri paikkakunnalla. Arviointiaineistot koostuvat osallistujien puolistrukturoiduista haastatteluista (n=160). Haastatteluissa on arvioitu osallistumisen aikana osallistujien eri elämän osa-alueiden, kuten psykososiaalisen hyvinvoinnin, taitojen ja vapaa-ajan vieton sekä palvelukäyttämisen muutosta. Kulttuuripajojen arviointien lisäksi myös yhteistyökumppaneiden tekemien hankearviointien tuloksia. Aineistoina käytetään myös kansallisia tutkimus- ja seuranta-aineistoja, jotka on koottu eri tietokannoista kuten, Tilastokeskus, Kelasto, Eläketurvakeskus, Sotkanet, Nuorisotilastot, YTHS ja Aluehallintavirasto. Tutkimuksessa hyödynnetään aiempia kansallisia ja kansainvälisiä tutkimuksia. Vastaavia tietoja kerätään Ruotsista.

Tietokannoista on valituista indikaattoreista (mm. asenteet, koulutuksen keskeytyminen, nuorisotyöttömyys, palveluiden käyttö, työkyvyttömyyseläkkeet) on kerätty tietoa viimeisen 10

vuoden ajalta. Kansallisen tason tietoja on vertailtu kuntatasolla niiden paikkakuntien osalta, joilla on arvioitua nuoriso- tai kulttuuripajatoimintaa. Vaikutusten arviointien tulokset tullaan yhdistämään alueellisten indikaattorien kanssa ja niiden pohjalta laaditaan 3-4 skenaariota nuorten mielenterveyden kehittymisestä.

Kulttuuripajojen kävijähaastattelussa on huomattu osallistujien sosiaalisten taitojen, aktiivisuuden, sekä koetun mielenterveyden kohentuneen merkittävästi. Osallistujien (monet pitkäaikaistyöttömiä) parantunut hyvinvointi näkyi esimerkiksi tulevaisuuden näkymien selkiintymisenä, mielenterveys-palveluiden vähentyneenä käyttönä sekä työ- ja opiskelijaelämään ohjautumisena. Selvityksen tulokset valmistuvat kevään 2018 aikana.

Esitelmä havainnollistaa mielenterveyskuntoutujien hyvinvoinnin muutoksien vaikutuksia yksilön ja yhteiskunnan näkökulmista sekä pohtii tulevaisuuden skenaarioiden laatimisen merkitystä. Diskussion painotus on soveltavassa sosiaalipsykologiassa sekä sosiaalipsykologisen näkökulman hyödyntämisessä hankearvioinnissa.

DIGITALISAATION SOSIAALIPSYKOLOGIAA: sosiaalinen vuorovaikutus, ryhmäilmiöt ja oleminen teknologia-avusteisessa viestinnässä. // Room 10 (3010),

Helsinki University Main building, 3rd floor

Markus Kaakinen, Tampereen yliopisto, Anu Sirola, Tampereen yliopisto, Mikael Wahlström, VTT, Ville Harjunen, Helsingin yliopisto, Thomas Olsson, Tampereen yliopisto,

Contact information: markus.kaakinen@uta.fi, anu.sirola@uta.fi, mikael.wahlstrom@vtt.fi, ville.harjunen@helsinki.fi, thomas.olsson@uta.fi

Discussant: Thomas Olsson, Tampereen yliopisto, thomas.olsson@uta.fi

---

Keywords: *digitalisaatio, teknologiavälitteinen vuorovaikutus, ryhmäkäyttäytyminen*

Digitalisaation yksi keskeisistä sosiaalipsykologisista vaikutuksista on inhimillisen vuorovaikutuksen siirtyminen enenevässä määrin teknologia-avusteiseksi tai -välitteiseksi. Teknologian rooli vahvistuu paitsi arjen viestinnässä myös yhteisöjen toiminnassa ja oppimisen välineenä. Vuorovaikutuksen digitalisoitumisen mielekkyydestä on käyty paljon keskustelua eri

tieteenaloilla sekä julkisuudessa. Yhtäältä teknologiaoptimistit saattavat katsoa teknologian laajentavan mahdollisuuksiamme vuorovaikutukseen aika- ja paikkariippumattomasti sekä vahvistavan tasa-arvoa ja demokraattista päätöksentekoa. Toisaalta teknologiapessimistiset ”luddiitit” saattavat todeta, että teknologiavälitteisyys paitsi pinnallistaa vuorovaikutusta myös aiheuttaa yhteiskunnallisesti merkittäviä negatiivisia ilmiöitä, kuten sosiaalisen median kupla- ja kaikukammioefektejä. Onkin olennaista laaja-alaisesti tunnistaa vuorovaikutuksen digitalisoitumisen mahdollisuuksia sekä riskejä ja siten edesauttaa teknologian kehittämisen suuntaamista kohti eettisesti ja sosiaalisesti kestäviä ratkaisuja. Tämä edellyttää monitieteistä keskustelua sekä uudenlaista metodologiaa ilmiöiden syvälliseksi ymmärtämiseksi.

Tässä symposiumissa käsitellään vuorovaikutuksen digitalisoitumisen vaikutuksia ja mahdollisuuksia eri tieteenalojen ja tutkimustraditioiden näkökulmista. Esityksissä tuodaan esille olennaisia tutkimuskysymyksiä sekä uutta empiiristä tutkimusta yhteiskuntatieteellisiltä, käyttäytymistieteellisiltä ja viestintätieteellisiltä aloilta sekä ihminen-teknologia vuorovaikutuksen tutkimuksesta. Keskeisiä kysymyksiä ovat esim. miten teknologiavälitteinen viestintä yhtäältä mahdollistavat uusia kohtaamisia ja toisaalta luo uudenlaisia riskejä? Mitä sanottavaa sosiaalipsykologialla on teknologian kehittämisen suuntaviivoista, sosiaalisesta mediasta ja vuorovaikutuksen ideaaleista? Miten sosiaalipsykologia voi hedelmällisesti tarkastella digitalisaatiota osana tutkimuskohteitaan ja perinteitään? Aihepiireiltään esitykset keskittyvät seuraaviin teemoihin: (1) sosiaalinen media inhimillisen vuorovaikutuksen ja ryhmäilmiöiden kontekstina, (2) käyttöliittymäratkaisut teknologia-avusteisen vuorovaikutuksen inhimillistämiseksi, (3) työntutkimus yhteisöllisen oppimisen perspektiivistä ja teknologian roolin tukemisessa.

Symposiumi liittyy laajempaan tutkijoiden liikehdintään teknologian ja yhteiskuntatieteiden rajapinnassa. Symposiumin puhujat edustavat mm. rajapinta.org –intressiryhmää sekä Tampereen yliopiston New Social Research –ohjelmaa. Toivotamme tervetulleeksi kaikki digitalisaation sosiaalisista ulottuvuuksista kiinnostuneet opiskelijat, tutkijat ja muut ammattilaiset.

Sosiaalisen median kuplien sosiaalipsykologinen tarkastelu: esimerkkinä nuorten rahapelikäyttäytyminen

Markus Kaakinen, Tampereen yliopisto, Anu Sirola, Tampereen yliopisto, Iina Savolainen, Tampereen yliopisto, Atte Oksanen, Tampereen yliopisto

Web 2.0 on muokannut vahvasti inhimillistä vuorovaikutusta ja sosiaalisia verkostoja. Sosiaalisen median sovellukset tuovat uusia mahdollisuuksia yhteydenpitoon, liiketoimintaan, oppimiseen ja tiedonvälitykseen. Samalla myös erilaiset sosiaaliseen mediaan liitetyt riskit ovat käyneet yhä ilmeisimmiksi. Sosiaalisen median on epäilty luovan sosiaalisia kuplia, joissa samanmieliset yksilöt vuorovaikuttavat keskenään irrallaan muista näkökulmista ja vaikutteista. Myös palvelualustojen käyttäjäprofiloinnin on ajateltu vahvistavan tätä ilmiötä. Sosiaalisen median kuplissa yksipuolinen informaatio ja ryhmänormit voivat esimerkiksi ruokkia ääriajattelua ja erilaisia riskikäyttäytymisen muotoja, mutta toistaiseksi aiheesta ei juuri ole sosiaalipsykologista tutkimusta. Tarkastelemme esityksessä sosiaalisen median kuplailmiötä ja sen yhteyttä nuorten rahapelikäyttäytymiseen sosiaalisessa mediassa. Aineistona on 1200 suomalaiselta 15-25-vuotiaalta vuonna 2017 kerätty Yougamble-kyselyaineisto sekä siihen sisältynyt koeasetelma. Esittelemme muodostamamme sosiaalisen median identiteettikuplia koskevan mittarin (Identity Bubble Reinforcement Scale) sekä tarkastelemme sen yhteyttä koeasetelman tuloksiin. Tulosten perusteella sosiaalisen median kuplat ovat sosiokognitiivisia vinoumia, jotka osaltaan selittävät yksilöiden toimintaa sosiaalisessa mediassa. Kuplat lisäävät ryhmänormien mukaista käyttäytymistä ja toisaalta vähentävät niiden vastaista toimintaa.

Rahapeliaiheisten nettiyhteisöjen käyttö ja rahapeliongelmat suomalaisnuorilla

Anu Sirola, Tampereen yliopisto, Markus Kaakinen, Tampereen yliopisto, Atte Oksanen, Tampereen yliopisto

Internet tarjoaa rahapelaamisesta kiinnostuneille varsinaisten rahapelisivustojen lisäksi rahapelaamisen ympärille keskittyneitä yhteisöjä kuten erilaisia keskustelufoorumeita. Tutkimuksessa tarkastelimme rahapeliaiheisten nettiyhteisöjen käytön yhteyttä rahapeliongelmiin 15-25 -vuotiailla suomalaisnuorilla (n=1200). Aineistona käytimme keväällä 2017 kerättyä YouGamble-kyselyaineistoa. Vastaajien ongelmapelaamisen taso kartoitettiin South Oaks Gambling Screen -mittarilla (SOGS-R). Vastaajilta kysyttiin, kuinka usein he

käyttävät rahapeliaiheisia nettiyhteisöjä, ja mihin keskustelu näissä yhteisöissä pääasiallisesti liittyy. Lisäksi vastaajien sosiodemografiset ja addiktiokäyttäytymiseen liittyvät tekijät kontrolloitiin. Tulosten perusteella lähes puolella netin rahapeliyhteisöjä käyttäneistä oli rahapeliongelmiä. Käytetyt yhteisöt olivat pääosin rahapelimyönteisiä ja keskittyivät muun muassa rahapelivinkkien jakamiseen, kun taas vain harvat vastaajat raportoivat käyttäneensä rahapeliongelmiin ja paranemiseen keskittyneitä yhteisöjä. Multinomisen logistisen regressioanalyysin tulokset osoittivat, että rahapeliaiheisten yhteisöjen käyttö on riskitekijä eri asteisista peliongelmissa kärsiville myös silloin, kun muut tekijät ovat kontrolloitu. Yhteys oli myös sitä vahvempi, mitä vakavammasta peliongelimesta oli kyse. Tulokset tukevat aiempia tutkimuksia siitä, että nettiyhteisöihin kuulumisella voi olla suuri merkitys etenkin nuorten asenteille ja toimintamalleille, ja yhteisöt voivat kannustaa riskikäyttäytymiseen. Nuorten parissa työskentelevien tulisi tiedostaa nettiyhteisöjen merkitys rahapeliongelmiin kehittymisessä ja ylläpitämisessä.

Sosiaalisesti rakennettu ja tekemällä opittu todellisuus – ajatuksia digitalisoituvan työn tutkimukseen ja kehittämiseen

Mikael Wahlström, Teknologian tutkimuskeskus VTT

Symbolisesti ja kielellisesti orientoituneessa sosiaalipsykologiassa tutkitaan sosiaalisesti konstruointia maailmaa ja ymmärretään ihminen merkityksiä tulkitsevana toimijana. Toisaalta koetussa maailmassa on paljon tietoisuudelle käsitteellisesti epämääräisiä piirteitä: toiminta perustuu paljolti tekemällä opittuihin asioihin eikä päätöksenteon perusteita noin vain artikuloida ulkopuoliselle – ekologisessa psykologiassa painotetaan ympäristön piirteiden suoraa vaikutusta toimintaan ja havaitsemiseen. Metaforallisesti ilmaistuna toiminnassa ja tilanteiden tulkinnassa yhdistyy ”maisemassa oleminen” (suora ihminen–ympäristö-interaktio, sisältäen vuorovaikutuksen sekä sosiaalisesti rakennettujen että symbolisesti artikuloimattomien ja kehollisesti reagoitujen ympäristön piirteiden kanssa) sekä ”maiseman lukeminen” (sosiaalisesti rakennettujen merkitysten ymmärtäminen). Pohdin tämän inhimillisen olemisen ”kaksoispiirteiden” huomioimisen tutkimusmenetelmällisiä merkityksiä. Menetelmiin vaikuttavat myös työn digitalisoituminen. Tarkastelen asiaa työn tutkimuksen, kehittämisen ja tuotekehityksen kannalta.

Ensinnäkin, koska sosiaalisesti konstruoidun maailman lisäksi kielellisesti artikuloimaton ja ”tekemällä opittu todellisuus” ovat olennaisia, työn tutkijan/kehittäjän tulisi päästä sisään työtehtävään tekemällä sitä itse. Tämä antaa pohjan intuitiivisille oivalluksille työn piirteistä. Käytännössä tämä ei aina ole mahdollista, joten tulee keksiä keinoja, joilla päästä lähelle työkokemusta: merialan tutkijan on hyvä harrastaa veneilyä, ja kirurgian tutkijan kannattaa itse lukea lääketieteellistä kirjallisuutta sekä tarkastella toimintaa kirurgin näkökulmasta käyttämällä endoskoopin (tarkastuskameran) luomaa videokuvaa. Simulaattorit ja virtuaalitodellisuus tuovat tähän uusia mahdollisuuksia.

Toiseksi yllämainittu maisemassa olemisen ja sen lukemisen ”kaksoispiirre” ohjaa ajattelemaan niin, että olennainen tapa saavuttaa tietoa työtoiminnasta on kielellisesti artikuloimattomien piirteiden sanoittaminen. Tämä mahdollistaa työkäytäntöjen levittämisen ja arvioinnin. Tässä voidaan käyttää ranskalaisessa työpsykologiassa käytettyä ”reflektiomenetelmää”: työntekijä ryhmässä tai yksin selittää auki videokuvaa omasta työstään. Kamerateknologia on nykyään levinnyt monille aloille (vrt. mm. poliisien haalarikamerat).

Kolmanneksi ”kaksoispiirre” merkitsee sitä, että työelämässä on paljon ulkopuoliselle tarkastelijalle salattuja piirteitä ja toimintatapoja. Tämä tarkoittaa sitä, että työkäytäntöjen laadullinen erittely ja kuvaaminen tuottaa uutta tietoa työstä. Samalla rinnastetaan työkäytäntöt työn vaatimuksiin. Työkäytäntöjen kuvaaminen tuottaa hyödyllistä tietoa automaatiota ja käyttöliittymiä koskevaan tuotekehitykseen: uusilla välineillä pitää pystyä tuottamaan samat hyvät tulokset kuin olemassa olevilla työkäytännöillä ja -välineillä eli niistä voidaan ottaa mallia.

Yllämainitut kolme menetelmää yhdistettynä luovat uuden työntutkimuksen tavan.

Kehollinen virtuaalihahmo suostuttelun välineenä: Virtuaalihahmon kosketus ja kasvonilmeet lisäävät suostuvaisuutta sosiaalisen päätöksenteon aikana

Ville Harjunen, Helsingin yliopisto

Kanssaihmissen hymyilyn ja kosketuksen on todettu lisäävän vastaanottajan suostuvaisuutta avunpyyntöihin. Tutkimuksemme tarkoituksena oli pureutua virtuaalitodellisuudessa jaettujen kehollisten viestien vaikutuksiin ja selvittää, herättävätkö virtuaalisen ihmishahmon ilmeet ja kosketus samalla tavoin suostuvaisuutta, vaikka vastaanottaja olisi tietoinen, että hahmoa ohjaa tietokonealgoritmi eikä toinen ihminen. Kokeessa tutkittavat pelasivat taloudellista

päätöksentekopeliä kahdeksan virtuaalihahmon kanssa. Hahmot ja ympäristö heijastettiin tutkittavan näkökenttään virtuaalilasien avulla. Lisäksi tutkittavien oikeaan käteen asennettiin hanska, joka tuotti ihmiskosketusta imitoivan aistimuksen hahmon koskettaessa tutkittavaa. Ennen päätöksentekotilannetta hahmo ilmaisi kasvoillaan jotakin kolmesta tunteesta (suuttumus, ilo, neutraali) sekä, osassa tilanteista, kosketti tutkittavaa kämmenselkään. Tämän jälkeen hahmo esitti tutkittavalle rahallisen tarjouksen, jonka tutkittavan tuli joko hyväksyä tai hylätä. Tilanne toistettiin useaan kertaan eri hahmojen kanssa ilmeitä, eleitä ja tarjouksen reiluuutta vaihdellen. Osassa tilanteista roolit vaihdettiin niin että tutkittavat esittivät tarjouksia ja hahmot toimivat vastaanottajina. Tarjousten ja niiden hyväksymisten lisäksi mittasimme tutkittavien autonomisen hermoston toimintaa sekä reiluuteen ja palkkiorippuvuuteen liittyviä persoonallisuuspiirteitä. Tulokset osoittivat, että hahmon hymyily lisäsi reilujen kuin epäreilujenkin tarjousten hyväksymistodennäköisyyttä. Myös kosketuksen havaittiin lisäävän suostuvaisuutta epäreiluihin tarjouksiin sekä alentavan epäreiluuteen liittyviä autonomisia vasteita. Jatkoanalyseissa havaittiin, että reiluuteen ja palkkiorippuvuuteen liittyvät yksilöpiirteet säätelivät kosketuksen ja ilmeiden suostuttelevaa vaikutusta. Tulokset antavat tärkeää lisätietoa siitä, miten ihmiset suhtautuvat ja toimivat koneen ohjaamien kehollisten virtuaalihahmojen kanssa. Lisäksi tutkimustulokset osoittavat sanattoman kehollisen viestinnän suuren potentiaalin tulevaisuuden tietokonevälitteiselle vuorovaikutukselle.

INTERSECTIONAL CATEGORIZATIONS AND DIFFERENCES // Room 12

(3019), Helsinki University Main building, 3rd floor

Satu Venäläinen, University of Helsinki, Rusten Menard, University of Helsinki,

Contact information: satu.venalainen@helsinki.fi, rusten.menard@helsinki.fi

Discussant: Marko Salonen, University of Tampere, marko.salonen@uta.fi

---

Keywords: *intersectionality, social categorizations, social inequalities, social psychology*

Intersectionality as a concept attunes attention towards ways in which different social categorizations, such as those based on gender, race, sexuality, dis/ability, ethnicity and class, entwine in the production and maintenance of relations and differences among (groups of)

people, their identities and their experiences of the social world. Analyses drawing upon the concept of intersectionality allow for viewing inequalities and their social reproduction in ways that aim to more comprehensively grasp complexities in social processes of identity constitution. By guiding towards analyses that provide for nuanced understandings of relations imbued with power between and across different social positionings, an intersectional approach assists in avoiding reductionist and potentially essentializing dichotomizations, on which power imbalanced social relations and categorizations often rely.

While the applications of the concept of intersectionality in studies based particularly on feminist and critical race theories have been vast, so far it has not informed the bulk of social psychological research. This is despite the fact that social psychology is often aimed at studying identity processes that the concept of intersectionality could fruitfully illuminate. The presentations in this symposium adopt social psychological and intersectional approaches by engaging with intertwining categorizations in analyses of ways in which they are reproduced, drawn upon, negotiated and lived.

Oikeus olla olemassa? Monisuhteisten henkilöiden tarinoita kohdatuksi tulemisesta

Nita Taivaloja, University of Helsinki

Keywords: *monisubteisuus, mononormatiivisuus, stigma, narratiivinen konstruktionismi*

Pro gradu -tutkielmassani tarkastelen monisuhteisten henkilöiden kertomuksia vuoro vaikutusti-lanteista erilaisissa palveluissa. Monisuhteisuus on kattokäsite moninaisille elämäntapavalinnoille, joissa ihmissuhteessa on enemmän kuin kaksi osapuolta. Se perustuu vastuulliseen ja eettiseen toimintaan, jolloin kaikki suhteessa olevat osapuolet päättävät yhteisymmärryksessä suhteen muodosta ja siihen liittyvistä sopimuksista. Palveluilla tarkoitan työssäni ammatillisia tahoja, kuten sosiaali- ja terveysalaa, poliisia, oikeuslaitosta tai koulutusjärjestelmää.

Tutkimustarve nousee ensisijaisesti monisuhteisuuteen liittyvästä yleisestä tietämättömyydestä sekä siihen usein kiinnittyvistä ennakkoluuloista. Muun muassa Hutzler ym. (2014) ovat osoittaneet, että useamman kuin yhden kumppanin kanssa seurusteleminen johtaa järjestäen stigmatisointiin. Monisuhteisen stigman voidaan katsoa osittain johtuvan valtavirtadiskurssista,

joka pe-rustuu mononormatiiviseen näkemykseen siitä, että kahden ihmisen muodostamaa monogamista suhdetta pidetään ainoana luonnollisesti ja moraalisesti oikeana ihmissuhdemuotona. Sitä tukevat muun muassa poliittiset, psykologiset ja valtavirtadiskurssit, joissa esitetään, että ihminen luonnollisesti tavoittelee ”sitä yhtä oikeaa” saavuttaakseen ”onnellisen loppunsa”. Nämä valtavirtadis-kurssit nivoutuvat yhteen muun muassa lainsäädännön ja palvelurakenteiden kanssa, ja niitä toteutetaan sekä tiedostaen että tiedostamatta ihmisten kohtaamisessa.

Tutkielmaani ohjaa sosiaalisen konstruktionismin tieteenfilosofia ja narratiivinen tutkimusote. Tarkempi lähestymiseni noudattaa Sparkesin ja Smithin määritelmän mukaista narratiivista konstruktionismia, jonka mukaan narratiivit ovat sosiaalisia toimintoja, joita ihmiset toteuttavat suhteessa toisiinsa ja joiden avulla todellisuutta aktiivisesti rakennetaan. Narratiivien ei katsota olevan pelkästään kuvauksia yksilöllisistä todellisuuksista, vaan niiden avulla osallistutaan kollektiivisen todellisuuden vuorovaikutteiseen konstruointiin. Tutkimuksessani kerään monisuhteisilta henkilöiltä kokemukseen perustuvia tarinoita kohtaamistilanteista ja pyrin selvittämään, minkälaisia versioita kohtaamistilanteista haastateltavien esittämissä narratiiveissa rakentuu ja mitä merkityksiä näistä narratiiveista löytyy. Tavoitteenani on tarinoiden avulla tarkastella stigman ja mononormatiivisuuden esiintymistä suomalaisissa palveluissa. Intersektionaalisuus näkyy tutkielmassani mononormatiivisuuden tuottamien ennakoasenteiden muodossa: oletukseni mukaisesti vuorovaikutusta palveluissa ohjaa sekä seksuaalista suuntautumista että sukupuolta koskevat normatiiviset näkemykset, jotka osaltaan rakentavat ja vahvistavat monisuhteisuuteen liittyvää stigmaa.

Polyamoriset puhuvat mononormatiivisuuden haastajana: vaihtoehtoisia tapoja puhua ihmissuhteista, rakkaudesta ja seksistä

Iina Gummerus, Helsingin yliopisto

Keywords: *polyamoria, monisuhteisuus, mononormatiivisuus, diskurssianalyysi*

Polyamorialla tarkoitetaan ajattelu- ja elämäntapaa, jossa pidetään mahdollisena ja hyväksyttävänä sitä, että henkilöllä on yhtäaikaaisesti useampi kuin yksi romanttisia tai seksuaalisia piirteitä sisältävä ihmissuhde. Painopiste polyamorian määrittelyissä on yleensä laitettu vastuullisuudelle, avoimuudelle sekä yksilön valinnanvapaudelle. Esityksessäni

tarkastelen diskurssianalyttisesti sitä, kuinka polyamoriseksi identifioituvat suomalaiset rakentavat identiteettejään ja puhuvat ihmissuhteista. Tutkimukseni aineiston olen kerännyt internetkyselyllä, jonka avoimiin kysymyksiin vastasi 38 ihmistä.

Polyamoriasta ilmiönä puhuttiin aineistossa usein kahden erilaisen sanaston varassa. Yhtäältä painotettiin rakkauteen ja romantikkaan liittyvää sanastoa ja tehtiin erontekoja enemmän seksin varaan rakentuviin *avoimiin subteisiin* ja *swingaukseen*. Rakkaus kuvattiin ”ehtymättömänä luonnonvarana”, joka voi kohdistua samaan aikaan useaan ihmiseen, ja polyamorisuus elämäntapana, jossa rakkautta ei tarvitse väkisin rajoittaa. Tällainen retoriikka saattaa olla toimivaa, sillä rakkaus nähdään kulttuurissamme kiistämättömänä arvona, jota vastaan ei ole helppo asettaa. Toisaalta polyamoriasta puhuttiin myös niin sanottua *ihmissubdeanarkistista* diskurssia hyödyntäen. Tämä diskurssi haastoi romanttisten rakkaussuhteiden ensisijaisuuden seksi- ja ystävyys-suhteisiin nähden, kuten myös ylipäättään ihmissuhteiden luokittelun kategorioihin.

Puhuessaan omasta polyamorisuudestaan vastaajat hyödynsivät usein *essentialistista* ”polyamorisuus kiinteänä ominaisuutena” -diskurssia, jossa polyamorisuus kuvattiin välillä seksuaalisen suuntautumisen kaltaisena ilmiönä. Toisinaan he taas hyödynsivät *konstruktionistista* diskurssia, jossa polyamorisuus nähtiin yksiavioisuudelle vaihtoehtoisena ideologiana ja arvomaailmana sekä viestinnällisenä työkaluna, jonka avulla voidaan viestiä halutulla tavalla itsestä muille ihmisille.

Näiden puhetaipojen lisäksi kyselyyni vastanneet haastoivat ison joukon vallassa olevia ”mononormatiivisia” käsityksiä ihmissuhteisiin, rakkauteen, ystävyteen ja seksiin liittyen. He myös vastustivat omilla itsemäärittelyillään binääristä sukupuolikäsitystä ja loivat kuvaa seksuaalisesta identiteetistä joustavana ja monimuotoisena ilmiönä.

Monisuhteiset vähemmistöt luovat omaa kieltään ja hyödyntävät jo olemassa olevia diskursseja tehdäkseen todeksi ajattelu- ja elämäntapoja, kokemuksia ja identiteettejä, joista valtakulttuurissa yleensä vaietaan. Näin tehdessään nämä vähemmistöt saattavat tulla haastaneeksi vallitsevan sosiaalisen todellisuuden, ja tarjota meille mahdollisuuden dekonstruoida kulttuurissamme vallitsevia uskomuksia, itsestäänselvyksiä ja normijärjestelmiä. Muun muassa tästä syystä näen diskursiivisen polyamoriatutkimuksen erityisen antoisana.

Social Representations of Homosexuality in an Indian Context: An intersectional approach

Keshia Dsilva, University of Helsinki

Keywords: *homosexuality, India, social representations, intersectionality*

In previous research on homosexuality, there is a lack of studies that go beyond assessing attitudes and lived experiences of gay communities in attempts to understand local meanings of homosexuality. Such studies would be particularly relevant in India as a developing, highly diverse and pluralistic country. Influences of both colonisation and tradition are salient and constantly interacting, yet in many ways conflicting with each other. The unique history and diversity of religions in India have also shaped the way in which different groups and communities come to understand homosexuality. Criminalized during the British rule in India, homosexuality remained an offense that could warrant life imprisonment till 2009 when it was decriminalized on the grounds of violating human rights. Yet, in 2013, it was re-criminalized again, at the pressure of different religious groups, showing how the protection of religious interests subsumed a greater importance than human rights in this instance. Using the social representation theory as a methodological framework, semi-structured interviews were conducted in Bangalore with six families from the urban middle class representing the major religions of Hinduism, Islam and Christianity. As Bangalore is the second fastest growing metropolis in India, it provided a good background to explore potential influences of modernisation. Out of the six families, two families from each of these three religions participated, out of which one member belonged to the youngest generation (between the ages of 18-30), one to their middle generation and one to the grandparents' generation. Of this purposive sample of 18 participants, 3 were male while 15 were female, an imbalance that was not deliberate but perhaps reflective of broader societal patterns of a patriarchal order where men work out of the house and are harder to access for interviews compared to women. The intergenerational and inter-religious approach helped to provide insights on how these categories, in addition to their national identity as Indians, entwine and frame these participants' representations of homosexuality. Across religions and generations, representations of homosexuality were primarily categorized in terms of what is 'natural' and 'unnatural', and to a lesser extent in relation to legal understandings of what is 'deviant' and 'non-deviant'. Despite these convergent primary categorizations, participants' ages, religions and gendered perceptions

of what constitutes homosexuality intersected in diverse yet specific and patterned ways. In this presentation I discuss my analyses of these intersections, and my preliminary results. The analysis sheds light on the functions served by these representations, local practices and customs, as well as social change in India with respect to meanings, understandings and practices of homosexuality.

Construction of muslimness in talk - The intertwinedness of gender, generation and religion

Marja Lönnroth-Olin, University of Helsinki

Keywords: *Muslim, youth, identity, critical discursive psychology*

The discourses of young Muslim men in the West have tended to focus on marginalisation, deviancy and threat. Often the voices of the targets of these stigmatizing discourses are not heard, and thus they do not have the possibility to re-define or resist them. In my Master's Thesis I investigated how young Muslim men living in Finland, surrounded by discourses of threat and marginalisation, construct Muslimness and how they position themselves and others in that construction. The data was collected by semi-structured thematic group interviews, conducted in small groups or dyads, with 12 young men aged 18-29 years. The data was analysed using a Critical Discursive Psychological approach, focusing on how the young men are constructed and positioned by the larger societal discourses and how they respond to these constructions, as well as on how they construct their identities in the immediate interaction situation. The findings suggest that the participants negotiate their identities in relation to various actors, as well as in relation to relevant identity categories such as gender and generation. In their talk they sometimes accept and repeat, yet sometimes question and re-define how Muslimness is discursively constructed. The interviewees on the one hand embrace tradition, yet on the other they question the religiosity of their parents and construct themselves as distinct from the older generation. It was also found that in constructing identities, gender was intertwined with the negotiation of Muslimness. What was noticeable in the data was that the participants negotiated a strong masculinity in the interview situation, as a reaction to the gender of the interviewer, but also as a reaction to the questions that touched upon issues such as marginalisation and discrimination.

Intersectionality as an analytical approach: two case examples

Rusten Menard, University of Helsinki & Satu Venäläinen, University of Helsinki

Keywords: *intersectionality, power imbalanced social orders, social psychology*

In our presentation we discuss the possibilities that the concept of intersectionality avails for social psychological research that is attuned to power imbalanced social orders. To illustrate some of these possibilities, we introduce two case examples based on our own research projects.

The first case example looks at whether, and how, being explicitly marked as psychiatrically, neurologically, biologically and socially ‘abnormal’ might factor into how networks of discourses on equality are drawn upon, represented and deployed in identification processes. We will consider written texts produced by a person whose ways of embodying both social interaction and gender/sex have been medicalized and marked as abnormal. Intersectional theory informs the analysis as regards how power imbalanced social orders are reflected in this particular intersectional standpoint, and in the identities constructed from that standpoint.

The second case example is based on an analysis of discussions about violence in Finnish online forums. By focusing in particular on how women and ethnic others are being positioned in relation to violence in these discussions, the analysis aims to shed light on ways in which talk about violence functions in building national and gendered identities. Drawing on intersectional theory, the analysis illustrates in particular how notions of gender and ethnicity work in unison in the construction of everyday understandings about violence and its perpetrators and victims.

We conclude by suggesting that an established and more widely applied intersectional social psychology is both unavoidable and long overdue.

Saturday 18.11.2017

10:30-11:30 KEYNOTE // Small hall (4050), Helsinki University Main building, 4th floor

Sandra Schruijer (Utrecht University School of Governance & Tilburg University, The Netherlands)

THE SHAPING OF SOCIAL PSYCHOLOGY DURING THE COLD WAR

In this presentation I address the shaping of social psychology in the western world during the Cold War is described focusing on the period until 1965. Based on existing historical and sociological analyses I will argue that US funding and diplomacy were closely tied together, against the backdrop of East-West relations. Especially psychology was considered as an important Cold War instrument. Up till now, not much has been written about social psychology from such a historical point of view. I will provide two empirical illustrations that give an impression of the importance of Cold War funding and how this funding contributed to shaping the social psychological field, both in the US and in Europe. In the final part of the address I will argue why such historical analyses are relevant for (social) psychologists and raise further questions.

12:30-13:30 KEYNOTE // Small hall (4050), Helsinki University Main building, 4th floor

Klaus Helkama (University of Helsinki, Finland)

FINNISH VALUES AND THE VALUES OF FINNS: A SOCIAL PSYCHOLOGICAL HISTORY

Finnish values, as part of the temporally stable social representation of national identity, consist of 3 layers: 1) Protestant values (education, equality, work, honesty) shared with the other Nordic countries and the Netherlands, 2) nature-related values, constructed by the 19th century nationalist movement,

and 3) national defence, from World War II. They can be found in autostereotypes, word association tests, conceptions of history, and cross-national value typologies. The individual value hierarchies of Finns, examined since 1975 by the Rokeach/Schwartz value surveys, a) diverge from the “national values” (eg., work and nature-related values are less important than we imagine) and b) have changed somewhat but not according to dominant theories.

While the 1975-1993 change away from self-discipline is explainable by economy, subsequent changes are not. They do not follow the patterns predicted by current theory, observed in previous studies. They may be understood as resulting from the interaction of national values and individual values. The Finnish economy grew 1995-2007, but conservation values went up and national and local identities became stronger (Puohiniemi, Finell, Olakivi, Pirttilä-Backman, Sortheix). Simultaneously, however, equality, a universalism (and a national) value increased in importance among supporters of all political parties, while all other universalism values decreased in importance. The Finnish economy was stagnant 2007-2015, but - against theorizing on growth and deficiency values - a clear zeitgeist effect was observed for self-direction values (Puohiniemi, Verkasalo & Helkama, in preparation), while security values increased in importance in most age/education categories. Possibly, economic recession activated education (and by implication, self-direction) as a national value (Helkama & Portman, submitted). Finally, based on recent empirical findings, an attempt is made to advance a history-sensitive theoretical model of the relations of (Finnish) national identity and individual values.

14:00-15:45 SYMPOSIUMS AND THEMATIC SESSIONS

Symposium: MAKING SENSE OF ALGORITHMIC SYSTEMS // Room 8 (3008),

Helsinki University Main building, 3rd floor

Jesse Haapoja, Helsinki Institute for Information Technology HIIT, Airi Lampinen, Stockholm University, Matti Nelimarkka, Aalto University

Contact information: jesse.haapoja@aalto.fi, airi@dsv.su.se, matti.nelimarkka@aalto.fi

Discussant: Minna Ruckenstein, University of Helsinki, minna.ruckenstein@helsinki.fi

---

Keywords: *Algorithmic Systems, Strategic Interaction, Bureaucracy, Hate Speech*

Social interactions, ranging from interpersonal encounters to organizational and economic settings, are impacted by the increasing prevalence of networked systems in our everyday lives.

In recent years, social scientists have grown increasingly interested in algorithms and algorithmic systems. Algorithmic systems are not only code but “institutionally situated code, practices, and norms with the power to create, sustain, and signify relationships among people and data through minimally observable, semiautonomous action” (Ananny, 2016, p.93)

Algorithmic rules both moderate and mediate our relationships with each other, setting limits and offering possibilities for action. In this symposium, we discuss what algorithmic systems are, how these systems can be analysed, and how we might better understand them with the help of connections to classic conceptualizations, such as Goffman’s theorizing about strategic interaction or Crozier’s analysis of bureaucracies. On practical level, we will present cases of Scoopinon, already defunct news recommendation system, automatic hate-speech detection and Someturva, a system created to help for victims of threats, hate speech and other forms of cyberbullying to take legal action. These links will help us to get a stronger hold of what is at stake when we talk about algorithmic systems, and from there, to discuss how academics and practitioners can collaborate to create fairer and more meaningful systems.

Frames of Algorithmic Recommendations

Jesse Haapoja, Helsinki Institute for Information Technology HIIT, Aalto University & University of Helsinki, Airi Lampinen, Stockholm University

There is increasing concern about how people discover news online and how algorithmic systems play into these discoveries. We present a qualitative interview study with users and designers of the collaborative news recommender system Scoopinon that relied on reading data, most importantly time spent on an article, as tracked through a browser plug-in. We apply Goffman's frame analysis, where frames are taken to define how we understand the situations we are in, to examine how participants made sense and communicated their understandings of the system and, in particular, its recommendation algorithm. Users often echoed the frames designers had promoted, and these originated from a larger societal context, increasingly critical of click-driven journalism. Key for understanding the system was understanding the data collected and the meanings related to those data. We contribute to the literature about how algorithmic systems are understood and articulated collaboratively, accounting for both designer and user perspectives.

Detecting hate speech during 2017 municipal elections

Matti Nelimarkka, Aalto University, University of Helsinki and HIIT, Salla Laaksonen, University of Helsinki

During the 2017 municipal elections an automated system to detect potential hate speech cases from candidates' social media use was developed together with non-discrimination ombudsman, Open Knowledge Finland ry, Futurice oy and researchers from Helsinki, Tampere and Aalto. In this work we examine the different meanings given to algorithms by the different stakeholders and the public. We utilize meeting materials, discussions and stakeholder interviews to examine how the system was developed and how different stakeholders understood its capabilities. Based on the public response, we can further examine their ideas of the capabilities. We discuss the how the current perspectives on machine learning and artificial intelligence influence how people perceive and plan to interact with algorithmic systems. Following this, we engage the literature of critical algorithm studies based on the empirical

observations. Finally, we discuss the potential challenges developing such automated systems and values imposed through them.

Algorithmic Systems, Strategic Interaction and Bureaucracy

Airi Lampinen, Stockholm University

“The logic of how these algorithms have been applied follows from the longstanding ideals of bureaucracies generally: that is, they are presumed to concentrate power in well-ordered and consistent structures. In theory, anyway. In practice, bureaucracies tend toward inscrutable unaccountability, much as algorithms do. By framing algorithms as an extension of familiar bureaucratic principles, we can draw from the history of the critique of bureaucracy to help further unpack algorithms’ dangers.” Adam Clair’s piece *Rule by Nobody* (<http://reallifemag.com/rule-by-nobody/>) challenges us to consider algorithms as an extension of familiar bureaucratic principles. From a social psychological point of view, this talk takes on the invitation by reflecting on algorithmic systems in light of Erving Goffman’s theorizing about strategic interaction and Michel Crozier’s work on bureaucracies. What can we learn about algorithmic systems by considering their similarities and differences with bureaucracies? How do people make sense algorithmic systems, interact with them, and try to game or go around them when the need arises? Goffman’s work gives us tools to consider how individuals can interact with algorithmic systems (and with one another in the presence of these systems) in active, purposeful ways, rather than the dopes fooled by black boxes that popular accounts often make us to be. On a different level of analysis, Crozier’s work challenges perspectives that overemphasize the rational organizational structure of bureaucracy, and places emphasis on the strategic efforts of different stakeholders within these organizational systems. Looking at algorithmic systems from this point of view allows for analysing strategic interactions on the system level in a manner that does not do away with the impact of networked systems but also keeps us focused on the possible tensions between the different human actors.

Someturva: Bringing in a new channel to defeat social media related crime

Suvi Uski, Someturva

The era of social media has brought new legal and societal challenges to legal systems and human well-being globally. In addition, social media service providers are troubled since they have difficulties in controlling their users' illegal behaviors. Threats, hate speech, revenge porn and other forms of cyberbullying are experienced directly or indirectly among all users of the current social media. The present state is challenging; the victims of social media related crimes have not had a channel to report the difficult situations they face and to receive the help they need. Moreover, most often these social media crimes cause excessive amounts of shame and guilt among their victims, that prevents the victims to approach the police or other officials. As a solution to the painstaking situation in many people's lives we have created Someturva service to bridge the gap between the victims and their legal rights. By utilizing machine learning and algorithms, Someturva is able to offer immediate help for the victims.

Invited symposium: SENSITIVE ISSUES IN HISTORY TEACHING

// Room 5 (3003), Helsinki University Main building, 3rd floor

Wolfgang Wagner, Katrin Kello, Inari Sakki, Maaris Raudsepp, Giovanna Leone, Anna-Maija Pirttilä-Backman, Hanna-Mari Salapuro, Eemeli Hakoköngäs

Discussant: Sirkka Ahonen, University of Helsinki, sirkka.ahonen@helsinki.fi

Keywords: *history teaching, sensitive issues, historical culture*

Multiple Perspectives in History Teaching: Impossible and yet Indispensable

Wolfgang Wagner, Johannes Kepler University, Linz & University of Tartu, Katrin Kello, University of Tartu, Inari Sakki, University of Helsinki

Contact information: w.wagner@jku.at; katrin.kello@ut.ee; inari.sakki@helsinki.fi

Keywords: *History teaching, multiple perspectives, institutional resistance, choosing perspectives, Hiroshima.*

Presenting multiple perspectives about historical events and issues to students has been suggested as a remedy to myopic and nationalist teaching not only, but primarily in contemporary Europe. We show that this is a near impossible task faces a myriad of problems. First, the responsible political institutions may ban certain perspectives in school teaching that potentially questions or even endangers their ethnic-nationalist agenda such as in present day Poland and Israel. Second, every single historical point in time has multiple determinants where each of them can be regarded as a perspective in its own right. It's not necessary to think of the grossly opposite perspectives of Jewish KZ inmates and their SS-guards. We discuss this issue in the context of the first and up to now only use of atomic weapons by the US against Japan at the end of WW2 where each perspective on the perpetrator's side can be regarded a divergent perspective. Despite the obvious problems however, we maintain that it is worth every effort to present multiple perspectives in history teaching as selective and deficient as they may be.

Which historical culture for multicultural classrooms? Self-reflections of teachers when recalling their lessons on sensitive issues.

Giovanna Leone, Sapienza Università di Roma

Contact information: giovanna.leone@uniroma1.it

This paper is based on the hypothesis that the current context of multicultural classrooms, instead than simply presenting students with national master narratives, requires to enhance the didactical goal of training reflective and critical citizens of new multicultural societies (Seixas, 2017). However, despite a growing critical awareness of the need for a multicultural approach to historical culture (see Carretero, Berger and Grever 2017), empirical researches conducted in countries all over the world still show a strong opposition to the idea of eroding national frameworks of historical accounts, opposition shared not only by the public at large but also by policymakers (Carretero 2011).

Therefore, in spite (or perhaps because?) of the new historical condition of globalization we are living in, empirical data are showing that history teaching is still very focused on the building of an "imagi-nation" (Carretero, 2017), struggling against evidence to overlap the contemporary "we" with the historical "we".

Taken into account this tension between contemporary insurgence of the need for a multicultural historical culture and the permanence of national frameworks of historical accounts, a research question emerges. When facing the history curriculum they are presented with, as a guideline due to the policy of their governments – governments that in Western societies are expected to keep changing in time according to democratic rules –, to what extent and how may history teachers "make use of this guidelines with content-driven creativity" (Brauch 2017, 607) in order to face the contemporary insurgence of multicultural classrooms? In the framework of these new challenges for history teaching, this paper analyses the answers of 254 teachers of eight Western and European countries to open-ended questions included in a broader on-line questionnaire, focusing on their didactics devoted to historical sensitive issues. An explorative qualitative analysis conducted on these self-reflections of history teachers seems to suggest a widespread belief of teaching history as an activity depending only on teachers and students efforts and vulnerabilities, paying scarce attention to the influence of societal contexts and to the teacher's personal content knowledge about the issue in question. Cultural diversity in the classroom is presented as a potential threat to be coped with, while emotions are described in an ambivalent way, either as a threat or as a resource. Conclusive remarks advance some suggestions on how this study could contribute to improve pre-service teacher education at the university level.

Delicate issues in sensitive contexts? What can we learn from Estonian responses

Katrin Kello, University of Tartu, Maaris Raudsepp, Tallinn University

Contact information: katrin.kello@ut.ee; maaris.raudsepp@tlu.ee

Keywords: *History teaching, sensitive issues, Estonia*

Societally sensitive content is one of the challenges of the teaching profession. In history and social studies, such content is often related to political controversies and painful historical experiences. The presentation will focus on the findings of the international survey "Sensitive

issues and political interests in history teaching”, to which 37 Estonian teachers responded. We analyse which issues they reported as sensitive and why, which strategies they used for teaching such issues, and what external factors they perceived as influencing their work. We also discuss how perceiving and teaching sensitive issues may be related to the aims and goals of history teaching that teachers value. Last but not least we reflect on the question of who is ready to speak out or respond to a survey like this in the first place – of whom the self-selected group of respondents can be regarded as representative of: certainly not all Estonian history teachers, but possibly also not the group who has most trouble with coping with sensitive issues in their work.

Sensitivities and challenges in history teaching in Finland

Anna-Maija Pirttilä-Backman, University of Helsinki, Inari Sakki, University of Helsinki, Hanna-Mari Salapuro, Eemeli Hakoköngäs, University of Helsinki

Contact information: anna-maija.pirttila-backman@helsinki.fi, inari.sakki@helsinki.fi, eemeli.hakokongas@helsinki.fi

Keywords: *History teaching, sensitive issues, history representations*

History teaching in schools provides states possibilities to socialize younger generations into its favorite interpretations of its past and present, locally and globally, as well as into more general understanding of humankind’s history and present. The goals of history teaching can vary from developing critical thinking to developing patriotism. Topics that are controversial or challenge the prevailing master narrative may be brought into discussion or hidden. We will present results of two recent studies (11 individual interviews and 93 survey respondents) focusing on history teaching and sensitive issues in it in Finland. After presenting briefly one possible master narrative, we discuss in more detail issues that teachers reported as sensitive and how they dealt with them, as well as topics they felt marginalized or neglected in the curriculum. Finally, we make some comparisons to teachers’ survey responses in 9 other countries.

Thematic session: VISUAL AND OTHER PRESENTATIONS

// Room 7 (3007), Helsinki University Main building, 3rd floor

All I ever learned from American culture I learned from anthropomorphic ducks

Eemeli Hakoköngäs, University of Helsinki, Ismo Pitkänen

Contact information: eemeli.hakokongas@helsinki.fi

Keywords: *popular media, visual analysis, cartoons*

The first Donald Duck magazine was published in Finland 1952. During the following 70 decades, the cartoon has reached an iconic position in Finnish media culture. The magazine is among the most circulated in the country and Donald Duck is said to represent Finnishness more than many domestic popular culture products. Why did this specific comic book acquire such a central position in Finnish media landscape and what kind of lay-ideology is it representing and disseminating? In this presentation, we will present the results of an initial study in which we explored narrative structures of Donald Duck comics from different decades. We show that even as the society has changed the main structures of the cartoon have remained. The material sample used in the study was analyzed qualitatively through the lense of thematic analysis. On the one hand, Donald Duck emphasizes ideals such as perseverance and the possibility of being able to always begin anew. On the other hand the elements of competition and luck are essential deciding factors on achieving success in the context of the stories. The implications of the findings and the direction for future research are discussed.

How students categorize teachers based on visual cues: Principles and consequences.

Jari Martikainen, Itä-Suomen yliopisto, University of Eastern Finland

Contact information: jarimatti.martikainen@gmail.com

Keywords: *impression formation, social perception, categorization, teachers' visual nonverbal communication, learning*

This research examines how students categorize teachers based on visual cues and what kinds of consequences this might have in terms of classroom interaction and learning. The research task was addressed drawing on theories of social perception, impression formation, and social categorization, as well as research on teachers' nonverbal communication. 17 portrait paintings of teachers were shown to 65 students at a Finnish vocational college for culture studies, who reflected on the visual features of the teachers in writing. The data was analyzed applying membership categorization analysis. The results show that students make inferences based on teachers' visual cues concerning their personality, attitude toward students, communication styles, and teaching methods, which position them in relation to teachers, interaction with them, and learning.

Presentation: 70 Years of Self-Presentation Research

Sila Demir, Orta Dogu Teknik Universitesi & Final International University, Basar Demir, Ankara Yildirim Beyazit Universitesi, Turker Ozkan, Orta Dogu Teknik Universitesi

Contact information: siladdemir@gmail.com, basar-demir@yandex.com, ozturker@metu.edu.tr

Keywords: *self-presentation, review, personality, situation*

Although many research has been devoted to understanding the determinants of self-presentation, no review has synthesized this accumulated knowledge in this field. Following Lewin's (1935) famous statement that proposes behavior is a function of person and environment [$B=f(P,E)$], the current study reviews the literature on the personal and the situational determinants of self-presentation, and their interaction effects across 126 articles, published between 1946 and 2017. The self-presentation literature starts with success and failure feedback manipulations in 1940s and 50s, and is currently dominated by the studies of online self-presentation on social networking sites. Categorizations of self-presentation tactics gave rise to the investigation of the studies about associated individual difference variables. Among these individual difference variables, the broad personality taxonomies (e.g., five-factor personality traits, HEXACO) and the dark triad have been studied to gain more understanding of the personality correlates of self-presentation. Moreover, the personal determinants of self-monitoring, public self-consciousness, self-esteem, materialism, gender, and cultural background were investigated. In investigation of the situational determinants, the publicity of a

behavior, success and failure experiences, and the variables regarding the interaction partner (e.g., gender, role model function, future interaction) were studied. These personal and situational factors cannot be considered in isolation from each other, and therefore, the interaction effects were explored. The current review revealed that the findings about the personal determinants of self-esteem, self-monitoring, and public self-consciousness seem to be robust. Moreover, among the situational determinants, individuals' reaction to success and failure, and the target's knowledge revealed consistent results. By the rise of the online social networking sites, the Dark Triad and extraversion, and selfie posting and untagging photos in Facebook and Instagram were studied extensively. Overall, the current investigation identifies the general tendency in self-presentation literature, discusses several shortcomings and gaps in the research line, and suggests areas of future research.

Thematic session: DISCOURSES, MULTICULTURALISM AND IMMIGRATION

// Room 6 (3006), Helsinki University Main building, 3rd floor

'Freedom of speech requires actions.' Exploring the discourse of politicians convicted of anti-Muslim hate-speech

Katarina Pettersson, University of Helsinki

Contact information: katarina.pettersson@helsinki.fi

Keywords: *hate-speech, discourse, subject positions, (social) media*

This study aims to contribute to social psychological research on anti-Muslim political discourse with insights on how politicians convicted of anti-Muslim hate-speech account for their actions in statements on Facebook and in 'mainstream media' interviews. Taking a critical discursive and rhetorical psychological perspective, the study explores the ways in which these politicians claim and resist various subject positions in their accounts. The study shows how these positions enable the politicians to construct their hate-speech against Muslims as everything from trivial mishaps to acts of moral virtue. From its discursive perspective, the study

demonstrates how elements from the Five-Step Social Identity model for the development of collective hate (Reicher et al., 2008) are flexibly and, at times, simultaneously deployed in these constructions. The present study suggests that the combination of the subject positions of 'Victim' and 'Hero' is crucial for the justification and celebration of outgroup hatred, which becomes framed as a moral struggle against the evil outgroup, and as a fight for the survival of the threatened, yet superior ingroup.

The lay discourse of multiculturalism online

Emma Nortio, University of Helsinki

Contact information: emma.nortio@helsinki.fi

Keywords: *Multiculturalism, online discourse*

The research on face-to-face interaction indicates that the lay discourse of immigration, multiculturalism and diversity is characterised by maintaining unequal intergroup relations, demands of assimilation and the denial of racism (Antonsich, 2012; Bowskill, Lyons & Coyle, 2007, Wetherell & Potter, 1992). However, as social media and online communication have a significant role in everyday life it is essential to study the online discourse as well.

Online discussions can be approached as communications within and between communities (Siapera, 2006), and as sites of political deliberation (Wojcieszak & Mutz, 2009). However, discussion forums also provide a space for the dissemination of racist rhetoric (e.g. Horsti & Nikunen, 2013). In this study I examine the dynamics of interaction on a forum that is explicitly described as enabling free discussion on any topic.

I present preliminary results of a study on discussions of multiculturalism on an online forum called Suomi24 (Finland24), which is one of the most popular social media channels in Finland and it can be seen as a community in which the participants construct a common practices and relationships with each other (Lagus et al. 2016). Thus, I approach this site as part of the lay discourse of multiculturalism in Finland and focus on analysing the discursive practices of the participants.

I first examine the use of the word multiculturalism on the site in general, and then focus on a collection of threads that were started in June – August 2015, during a heated public debate on

racism and multiculturalism. This sample allows me to track down negotiations of the meanings of multiculturalism and examine and how the categories of "immigrants" and "Finns" are constructed within these negotiations. Based on preliminary observations, Suomi24 acts as a forum for reproducing and disseminating prejudice and racism, but occasionally also for challenging them.

Paperittomuus ja sisäisen turvallisuuden ideologiset dilemmat

Mikko Saarinen, Tampereen yliopisto

Contact information: saarinen.mikko.j@student.uta.fi

Keywords: *Muuttoliike, paperittomuus, retorinen sosiaalipsykologia, turvallisuuspolitiikka*

Tutkin pro gradu -tutkielmassani paperittomuutta koskevaa turvallisuuspolitiikkaa analysoiden parlamentaarista päätöksentekoa ja laittoman maahantulon vastaisia toimintaohjelmia. Esitelmässäni tuon esille, millaista ymmärrystä paperittomuudesta tuotetaan ja millaisia jännitteitä turvallisuuspolitiikasta voidaan löytää erityisesti etnisen profiloinnin kriminalisoinnin suhteen. Tutkielmani kokonaistavoitteena on problematisoida nykyistä turvallisuuspoliittista ymmärrystä paperittomuudesta ja tuoda esille, miten paperittomuuteen liittyvä turvallisuuspolitiikka koskee myös Suomen kansalaisia.

Tutkielmani pohjautuu teoreettisesti turvallistamiseen ja retoriseen diskurssianalyysiin. Turvallistaminen kuvaa sitä prosessia, jossa merkityksenantojen kautta jostain ilmiöstä luodaan turvallisuustoimenpiteitä vaativa turvallisuusuhka. Retorinen diskurssianalyysi tarjoaa turvallistamisprosessin tarkastelulle mielekkään lähestymistavan, jossa on erityisesti korostunut kategorisoinnin ja argumentaation tarkastelu. Analyysissäni olen eritellyt aineistossa olevia turvallisuuteen liittyviä subjektipositioita ja ideologisia dilemmoja, joita argumentaatiossa esiintyy. Lisäksi tutkimukseeni ovat vaikuttaneet keskeisesti kriittinen kriminologinen tutkimus ja postkolonialistinen tutkimus.

Tutkielmani keskeisinä tuloksina voidaan pitää uusliberalistista ymmärrystä paperittomista syrjäytymisvaarassa olevina, rikollisuuden kulttuuristamista, hallinnossa esiintyvää ymmärrystä kahdesta ääripäästä sekä "käytännöllisyyden" ja yhdenvertaisuuden välistä dilemmaa. Yhdessä

nämä merkityksenannot tuottavat ymmärrystä sekä paperittomista että osasta Suomen kansalaisia uhkana suomalaiselle yhteiskuntarauhalle.